

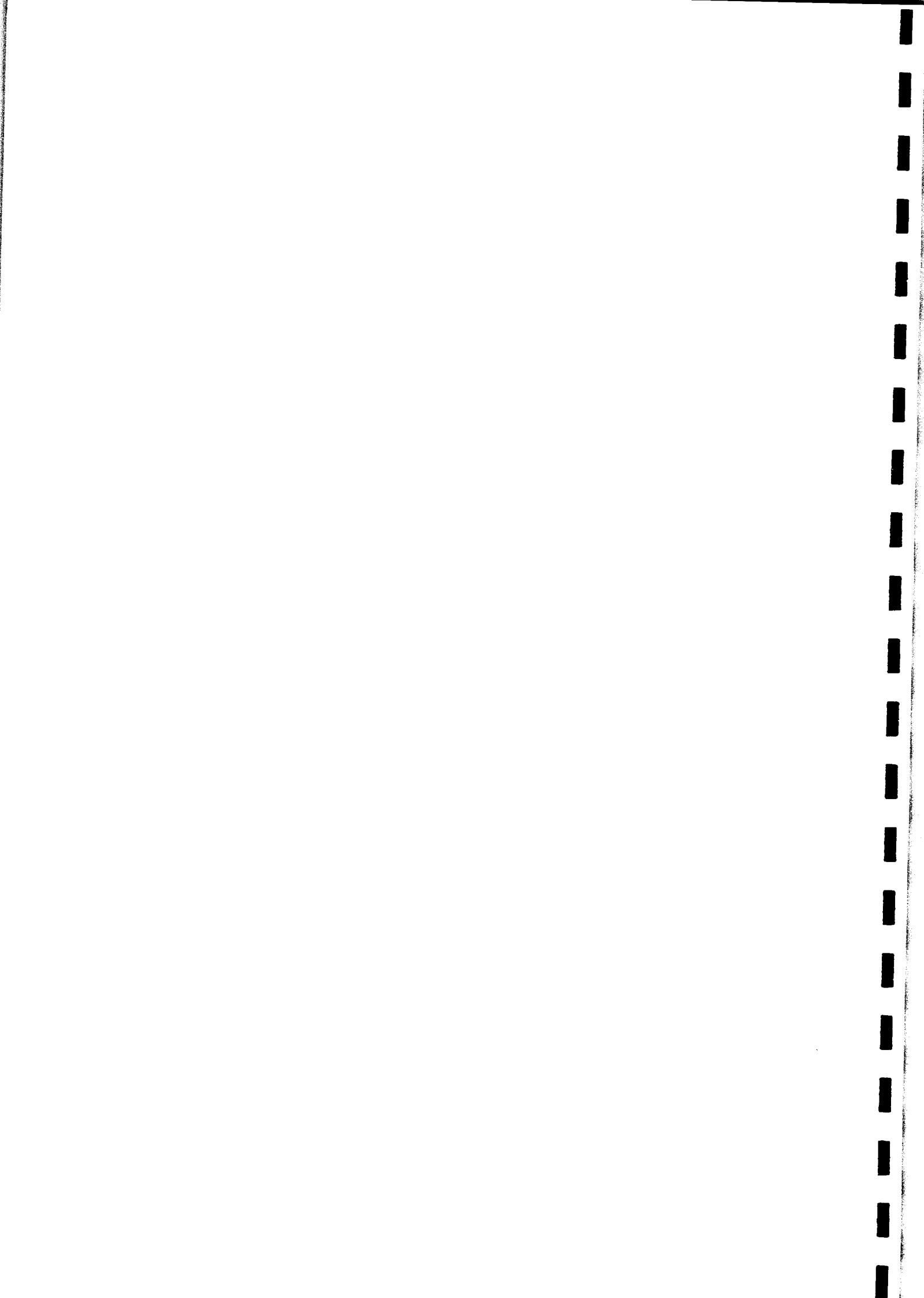
**POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W GRODZISKU MAZOWIECKIM
05-825 GRODZISK MAZOWIECKI
UL. Żwirki i Wigury 10**

**OCENA STANU SANITARNEGO
POWIATU GRODZISKIEGO
W 2015 ROKU**

SPIS TREŚCI:

- I. Informacja ogólna
- II. Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Komunalnej
- III. Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku
- IV. Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Pracy
- V. Nadzór epidemiologiczny
- VI. Ocena stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania
- VII. Działalność oświatowo – zdrowotna i promocja zdrowia
- VIII. Nadzór zapobiegawczy

I. Informacja ogólna

Państwowa Inspekcja Sanitarna wypełnia zadania z zakresu zdrowia publicznego, określone w Ustawie z dn. 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1412). Swoje zadania realizuje poprzez nadzór bieżący i zapobiegawczy. Organem inspekcji, jako organu rządowego administracji zespolonej w powiecie jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, któremu podlega stacja sanitarno-epidemiologiczna. W powiecie grodziskim funkcję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego pełni Pani Halina Sankowska. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna ma siedzibę w Grodzisku Mazowieckim, przy ul. Żwirki i Wigury 10.

Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grodzisku Mazowieckim oraz działających w jego imieniu pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej obejmuje terytorialnie powiat grodziski, który jest położony w zachodniej części Województwa Mazowieckiego. Powiat ten zamieszkuje ponad 89 tys. mieszkańców na powierzchni 367 km². W jego skład wchodzi 6 gmin: Miasto i Gmina Grodzisk Mazowiecki, Gmina Baranów, Gmina Jaktorów, Gmina Żabia Wola oraz miasta Milanówek i Podkowa Leśna.

W ramach prowadzonej działalności inspekcja sanitarna w powiecie grodziskim w roku 2015 sprawowała nadzór bieżący nad warunkami:

- o higieny środowiska – nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia, czystością powietrza, gleby, wód i innych elementów środowiska, a także nadzór nad należyтым stanem higienicznym nieruchomości, zakładów pracy, obiektów użyteczności publicznej, dróg, ulic i środków transportu;
- o higieny w zakładach pracy – ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy, zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych związanych z warunkami pracy; nadzór nad wprowadzaniem produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej;
- o higieny procesów nauczania i wychowania – ocena warunków higienicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych i wypoczynku oraz sprzętu tam używanego, a także nadzór nad higieną samych procesów nauczania;
- o nadzór nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku – ocena warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, nadzór nad warunkami żywienia zbiorowego, nadzór nad jakością zdrowotną żywności oraz ocena warunków produkcji i obrotu przedmiotów użytku, materiałów i wyrobów do kontaktu żywnością, kosmetyków i innych mających wpływ na zdrowie ludzi;
- o nadzór nad warunkami, jakie powinien spełniać personel medyczny i pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Ponadto realizowała zadania w zakresie:

- o oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia – organizowanie, prowadzenie i koordynowanie działalności oświatowo-zdrowotnej, w tym inicjowanie przedsięwzięć popularyzujących zasady higieny otoczenia i zapobiegania chorobom, zaznajamianie z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, propagowanie zdrowego stylu życia i aktywności własnej społeczeństwa na rzecz zdrowia, ocena i wspieranie działalności oświatowo-zdrowotnej szkół i placówek oświatowo-wychowawczych;
- o zapobiegawczego nadzoru sanitarnego – uzgadnianie projektów planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych, uczestnictwo w dopuszczaniu do użytku obiektów budowlanych;
- o działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej – dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych, przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne, nadzór nad szczepieniami ochronnymi, dystrybucja szczepionek, poradnictwo w zakresie spraw sanitarno-epidemiologicznych, opracowywanie programów działalności zapobiegawczej i nadzór nad ich wdrażaniem przez placówki medyczne.

W roku 2015 działalność administracyjno-egzekucyjna Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grodzisku Mazowieckim przedstawiała się następująco:

- o objętych nadzorem było **2 228** obiektów,
- o przeprowadzono **1409** kontroli,
- o nałożono **31** mandatów na sumę **6150** złotych,
- o wydano **1047** decyzji administracyjnych,
- o wydano **4** opinie sanitarne dotyczące dokumentacji projektowej,
- o wydano **11** postanowień,
- o zarejestrowano **33 850** chorób zakaźnych, w tym – **32 675** przypadków podejrzeń i zachorowań na grypę i choroby grypopodobne.

II. Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Komunalnej

I. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.

1. Wprowadzenie

W roku 2015 pod nadzór Inspekcji Sanitarnej przekazano nową Stację Uzdatniania Wody w Kaskach. Obiekt spełniał wymogi sanitarno-higieniczne, ale uruchomienie Stacji nastąpi w 2016r. Bieżącym nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej objętych było 16 Stacji Uzdatniania Wody oraz 11 wodociągów zaopatrujących w wodę łącznie prawie 68 tys. mieszkańców. Na terenie powiatu grodziskiego woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności pochodziła wyłącznie z ujęć głębinowych. W celu dokonania oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobierano próby wody z punktów wyznaczonych na sieciach wodociągowych zgodnie z harmonogramem na rok 2015.

2. Jakość wody.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli, wyników analiz badanych próbek wody prowadzonych przez Inspekcję Sanitarną oraz wyników badań przeprowadzanych przez Właścicieli i Zarządców Wodociągów w ramach kontroli wewnętrznej można stwierdzić, że woda dostarczana przez 9 wodociągów spełniała wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r., poz. 1989). Wyjątki stanowiły sporadyczne przekroczenia parametrów chemicznych i fizykochemicznych, w sprawie których wszczęto postępowania administracyjne prowadzące do podjęcia działań w celu przywrócenia prawidłowej jakości wody.

3. Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę.

3.1. Wodociągi o wydajności <100m³/dobę - brak

3.2. Wodociągi o wydajności 100 – 1000 m³/dobę

Wodociąg Publiczny Kozery Nowe

Wodociąg o produkcji 810 l/dobę zaopatruje 1100 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano pięciokrotnie, w żadnej nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność do spożycia przez ludzi.

W sierpniu 2015 roku przeprowadzono kontrolę stacji uzdatniania wody, która wykazała brak umywalki w chlorowni. Usunięcie uchybienia potwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

Wodociąg Publiczny Dąbrówka

Wodociąg o produkcji 312 l/dobę zaopatruje 3000 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano pięciokrotnie, w żadnej nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność

do spożycia przez ludzi.

W lipcu 2015 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, która nie wykazała nieprawidłowości.

Wodociąg Publiczny Stanisławów

Wodociąg o produkcji 388 l/dobę zaopatruje 2500 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano pięciokrotnie. W próbkach wody stwierdzono przekroczenie parametrów fizykochemicznych. W powyższej sprawie zostało wszczęte postępowanie administracyjne, w wyniku którego przeprowadzono szereg działań naprawczych, które przywróciły prawidłową jakość wody, co potwierdziły pozytywne wyniki badań wody przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej.

W lipcu 2015 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Wodociąg Publiczny Ceglów

Wodociąg o produkcji 275 l/dobę zaopatruje 2085 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano czterokrotnie, w trzech próbkach stwierdzono przekroczenia wartości mętności i w jednej dodatkowo potwierdzone przekroczenie glinu i żelaza. W związku z powyższym wszczęto postępowania administracyjne, w wyniku których zaplanowano i zrealizowano działania naprawcze, które przywróciły prawidłową jakość wody, co potwierdziły pozytywne wyniki badań wody przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej.

W lipcu 2015 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-technicznych w obiekcie.

Wodociąg Publiczny Bartoszkówka

Wodociąg o produkcji 278 l/dobę zaopatruje 2216 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano pięciokrotnie. Badania wody nie wykazały przekroczenia parametrów określających przydatność do spożycia przez ludzi.

W sierpniu 2015 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Wodociąg Publiczny Żelechów

Wodociąg o produkcji 556,05 l/dobę zaopatruje 3380 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano pięciokrotnie, w żadnej nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność do spożycia przez ludzi.

W sierpniu 2015 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wodociąg Publiczny Musuły

Wodociąg o produkcji 357 l/dobę zaopatruje 2284 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są cztery studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano pięciokrotnie, w żadnej nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność do spożycia przez ludzi.

W sierpniu 2015 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Wodociąg Publiczny Podkowa Leśna

Wodociąg o produkcji 546 l/dobę zaopatruje 3409 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu jest jedna studnia głębinowa. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano pięciokrotnie, w żadnej nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność do spożycia przez ludzi.

W lipcu 2015 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej, podczas której stwierdzono brak umywalki i punktu poboru wody w chlorowni. Powyższe uchybienia usunięto w terminie, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzających.

3.3. Wodociągi o wydajności 1000 – 10 000 m³/dobę

Wodociąg Publiczny Bieganów

Wodociąg o produkcji 1104 l/dobę zaopatruje ok. 5560 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu są dwie studnie głębinowe. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano pięciokrotnie. W nadzorowanych przez PSSE próbkach wody nie stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Przekroczenie parametrów chemicznych wykazano w trakcie badań w ramach kontroli wewnętrznej i w związku z powyższym wszczęto postępowanie administracyjne w celu podjęcia przez administratora działań naprawczych. Postępowanie zostało zakończone w lutym 2016r.

W sierpniu 2015 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną stacji uzdatniania wody wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Wodociąg Publiczny Grodzisk Mazowiecki

Wodociąg o produkcji 60249 l/dobę zaopatruje 37950 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu jest osiem studni głębinowych. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobrano dwadzieścia pięć razy, w żadnej próbce nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

W lipcu 2015 roku przeprowadzono bieżące kontrole sanitarne czterech Stacji Uzdatniania Wody zaopatrujących Wodociąg Publiczny w Grodzisku Mazowieckim wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej. Kontrole, poza brakiem właściwej tablicy informacyjnej przy jednej Stacji Uzdatniania Wody, nie wykazały nieprawidłowości.

Wodociąg Publiczny Milanówek

Wodociąg o produkcji 15449 l/dobę zaopatruje 15449 mieszkańców. Ujęciem wody dla wodociągu jest sześć studni głębinowych. W okresie sprawozdawczym wodę do badań pobierano jedenaście razy, w żadnej nie stwierdzono przekroczeń parametrów określających przydatność do spożycia przez ludzi. Analizując dane z lat 2010-2014 w tym wodociągu nie stwierdzono przekroczeń wskazujących pogorszenie się jakości wody.

W lipcu 2015 roku przeprowadzono bieżące kontrole sanitarne trzech Stacji Uzdatniania Wody zaopatrujących Wodociąg Publiczny w Milanówku wraz z przyległą strefą ochrony bezpośredniej. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

3.4. Wodociągi o wydajności 10 000 – 100 000 m³/dobę - brak

3.5. Wodociągi o wydajności >100 000 m³/dobę - brak

3.6. Wodociągi ogółem.

Wszystkie wodociągi na terenie powiatu grodziskiego są corocznie uwzględniane w harmonogramie kontroli. Nadzór Sekcji Higieny Komunalnej obejmuje łącznie 8 wodociągów o produkcji 100-1000 m³/dobę oraz 3 wodociągi o produkcji 1000-10000 m³/dobę.

3.7. Inne podmioty - brak

3.8. Studnie publiczne - brak

4. Ujęcia wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Na terenie powiatu grodziskiego nie występują ujęcia wód powierzchniowych wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

5. Ocena jakości wody w kąpieliskach opartych na wodach powierzchniowych

Pływalnia „Wodnik 2000” Grodzisk Maz., ul. Montwiłła 41 (obiekt całoroczny)

Obiekt zaopatruje w wodę wodociąg publiczny w Grodzisku Mazowieckim. Basen posiada 4 niecki tj. basen sportowy, basen rekreacyjny, brodzik oraz jacuzzi. Od dnia 01.04.2011r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim odstąpił od pobierania i badania wody z niecek basenowych w ramach nadzoru. Poinformował, że za jakość świadczonych usług, tj. jakość wody basenowej, odpowiedzialny jest właściciel obiektu. Ze względu na brak przepisów prawnych określających normy dla wód basenowych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim do celów porównawczych wykorzystuje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r., poz. 1989).

W marcu 2015 roku przeprowadzono bieżącą kontrolę sanitarną obiektu, która wykazała nieprawidłowości sanitarno-higieniczne w obszarze zaplecza socjalnego i gospodarczego. Wszystkie wykazane nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdzono w trakcie kontroli sprawdzającej. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarny obiektu w obszarze udostępnionym dla klientów utrzymuje się na stałym poziomie.

Basen sezonowy odkryty w Milanówku ul. Sportowa 7

Omawiany obiekt czynny był w okresie letnim od końca czerwca do końca sierpnia. Obiekt zaopatruje w wodę wodociąg lokalny. Od dnia 01.04.2011r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim odstąpił od pobierania i badania wody z niecki basenowej

w ramach nadzoru. Poinformował zarządcę, że za jakość świadczonych usług, tj. jakość wody basenowej, odpowiedzialny jest właściciel obiektu. Zarządca basenu monitorował jakość wody poprzez regularne przeprowadzanie badań. Łącznie zlecono pobranie 6 prób wody, w żadnej nie odnotowano przekroczeń wartości parametrów mikrobiologicznych ani zawartości chloru.

Ze względu na sezonowość, basen skontrolowano trzykrotnie, w czerwcu, w lipcu oraz w sierpniu. Bieżąca kontrola sanitarna pomieszczeń basenu oraz przyległego terenu nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarny obiektu utrzymuje się na stałym, dobrym poziomie.

Kąpieliska

W sezonie letnim 2015 roku na terenie powiatu grodziskiego nie organizowano kąpielisk.

II. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

1. Szpitale, zakłady opiekuńczo - lecznicze i zakłady pielęgnacyjno - opiekuńcze

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Grodzisku Mazowieckim nie posiada pod swoim nadzorem szpitali, zakładów opiekuńczo-leczniczych jak również zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych.

2. Domy pomocy społecznej oraz inne placówki zapewniające całodobową opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, w podeszłym wieku oraz przewlekle chorymi

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych (bez decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków)	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Domy Pomocy Społecznej	2	1	0	0	0
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	1	1	0	0	0
Inne placówki zapewniające całodobową opiekę	4	3	0	0	0

Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Osób Starszych, ul. Kościuszki 116, Milanówek - Obiekt zajmuje 72 miejsce w rejestrze Domów Pomocy Społecznej Województwa Mazowieckiego, Decyzja nr WPS.II.AG.9013/4/04 z dnia 23.02.2004r. Obiekt został objęty nadzorem PSSE w 2014r. W 2015r. działalność Ośrodka została zawieszona do czasu otrzymania dotacji na funkcjonowanie placówki. Obiekt nie został skontrolowany.

Dom Rehabilitacyjno-Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej, ul. Piasta 5, Milanówek - Obiekt zajmuje 2 miejsce w rejestrze Domów Pomocy Społecznej Województwa Mazowieckiego, Decyzja nr 9013/2/2001 z dnia 08.02.2001r. W 2015r. przeprowadzono w obiekcie jedną bieżącą kontrolę sanitarną, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan obiektu uległ nieznacznej poprawie.

Stowarzyszenie MONAR – Krótkoterminowy Ośrodek Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Budach Zosinych – W 2015r. przeprowadzono w obiekcie jedną bieżącą kontrolę sanitarną łącznie z Sekcją Epidemiologii. Nie wykazano nieprawidłowości sanitarno-higienicznych, ani sanitarno-technicznych w obiekcie. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan obiektu uległ nieznacznej poprawie.

Dom opieki HENRY, ul. Spokojna 14, Międzyborów, gm. Jaktorów – Obiekt zajmuje 70 miejsce w rejestrze placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, Decyzja Wojewody Mazowieckiego nr 2/2012 z dnia 31.01.2012r. na czas nieokreślony. W 2015r. z Sekcją Higieny Pracy przeprowadzono w obiekcie jedną bieżącą kontrolę sanitarną, która nie wykazała nieprawidłowości. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan obiektu uległ nieznacznej poprawie.

Dom dla Osób Starszych „Marla” – Drybus 10A, gm. Baranów - Obiekt zajmuje 23 miejsce w rejestrze placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, Decyzja Wojewody Mazowieckiego nr 1/2008 z dnia 07.03.2008r. na czas nieokreślony. W 2015r. przeprowadzono w obiekcie jedną bieżącą kontrolę sanitarną, łącznie z Sekcją Higieny Pracy. Wykazano nieprawidłowości w zakresie higieny pracy pracowników, jak też uchybienia sanitarno-higieniczne obiektu. Wszystkie nieprawidłowości zostały usunięte, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

PHU Twój Domek, ul. Piotra Skargi 3, 05-822 Milanówek - Obiekt zajmuje 74 miejsce w rejestrze placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, Decyzja Wojewody Mazowieckiego nr 979/2012 z dnia 05.06.2012r. na czas określony.

Obiekt został skontrolowany w sierpniu 2015r. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości sanitarno-higienicznych.

W powyższym obiekcie została pobrana woda do badań w kierunku *Legionella sp.* przez PSSE w Grodzisku Mazowieckim. Wyniki badań wykazały przekroczenia normy, w związku z czym wszczęto postępowanie administracyjne w celu podjęcia działań naprawczych przez właściciela obiektu. Podjęte działania przyczyniły się do wyeliminowania ponadnormatywnej zawartości *Legionella sp.* w ciepłej wodzie, co potwierdzono stosownymi dokumentami.

PHU Twój Domek Podkowa, ul. Jaworowa 23, 05-807 Podkowa Leśna – obiekt przekazany w 2015r. pod nadzór Sekcji Higieny Komunalnej; otrzymał pozytywną opinię Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w kwietniu 2015r. Kontrola bieżąca w 2015r. w tym obiekcie nie została przeprowadzona.

3. Dworce

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych (bez decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków)	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Dworce i Stacje kolejowe	21	15	0	0	0
Dworce autobusowe	0	0	0	0	0
Porty lotnicze	0	0	0	0	0

Stacje WKD: Grodzisk Mazowiecki (Radońska), Podkowa Leśna (Główna) - Budynek stacji zaopatrzone w zaplecze sanitarno-socjalne z doprowadzoną ciepłą i zimną wodą bieżącą z wodociągu publicznego, ścieki odprowadzane do kanalizacji miejskiej. Perony stacji wyłożone kostką brukową, zapewniono kosze na śmieci, wiatę z ławką dla podróżnych oraz kabinę TOI-TOI. Ponadto zapewniono wiaty na rowery. Teren wokół stacji utrzymany w czystości. W porównaniu z rokiem ubiegłym stan sanitarny i techniczny stacji i przystanków obsługiwanych przez Warszawską Kolej Dojazdową jest bardzo dobry i systematycznie ulega poprawie.

Przystanki WKD: Grodzisk Mazowiecki (Jordanowice, Piaskowa, Okrężna), Polesie, Milanówek Grudów, Podkowa Leśna Wschodnia, Podkowa Leśna Zachodnia, Kazimierówka, Brzózki - Tereny wokół przystanków i przytorza utrzymane w czystości, wszystkie perony wyłożone kostką brukową. Wszędzie zapewniono podjazdy dla niepełnosprawnych, wypukłe płytki dla osób niewidomych, kosze na śmieci oraz wiaty z ławkami dla podróżnych. Przy przystanku Okrężna i Podkowa Leśna Wschodnia zapewniono parkingi dla samochodów w ramach akcji „Parkuj i jedź”. Ponadto przy przystanku Podkowa Leśna Wschodnia zapewnione są wiaty na rowery. Za czystość dworców, przystanków oraz terenów przytorza odpowiada firma zewnętrzna. Teren sprzątnięty jest codziennie. Stan sanitarny i techniczny stacji i przystanków obsługiwanych przez Warszawską Kolej Dojazdową jest bardzo dobry i systematycznie ulega poprawie.

Dworzec PKP Grodzisk Mazowiecki – W wyniku kontroli przeprowadzonej we wrześniu 2013r. stwierdzono szereg nieprawidłowości m. in. zły stan sanitarny podłóg, ścian, sufitów oraz elewacji. W związku z rozpoczętym w 2014 roku generalnym remontem budynku dworca, który był wyłączonego z użytku, wydano decyzję przedłużającą termin wykonalności obowiązków do 31.12.2015r. W 2015r. nie przeprowadzono kontroli w w/w obiekcie.

Przystanek PKP Milanówek – Kontrola w ww obiekcie została przeprowadzona w kwietniu 2015r.; kontrola wykazała uchybienie, które niezwłocznie zostało usunięte, co potwierdzono podczas wizji.

Przystanek PKP Międzyborów – kontrola bieżąca została przeprowadzona w kwietniu 2015r. Nie wykazano nieprawidłowości.

Przystanek PKP Jaktorów - W obiekcie przeprowadzono kontrolę w kwietniu 2015., która nie wykazała nieprawidłowości.

Dworzec PKP Boża Wola - W kwietniu 2014r. przeprowadzono w obiekcie bieżącą kontrolę sanitarną, podczas której stwierdzono szereg nieprawidłowości m. in. zły stan sanitarny podłogi, ścian oraz elewacji. W związku z powyższym wydano decyzję nakazującą usunięcie powyższych uchybień do 30.06.2015r. Kontrola sprawdzająca wykazała, że obowiązki wynikające z decyzji nakazującej nie zostały wykonane, wobec czego wydano upomnienie. W odpowiedzi uzyskano informację, że budynek Dworca postawiony został w stan likwidacji i w związku z tym został zabezpieczony przed dostępem osób trzecich. W trakcie wizji lokalnej potwierdzono, że budynek zabezpieczono przed dostępem dla osób trzecich. W związku z powyższym wydano decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji nakazującej.

4. Środki transportu

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Grodzisku Mazowieckim nie posiada pod swoim nadzorem środków transportu.

5. Noclegownie dla bezdomnych

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych (bez decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków)	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Noclegownie dla bezdomnych	1	1	0	0	0

Gospodarstwo Rolne Dla Bezdomnych Pieńki Zarębskie - Nadzorem sanitarnym objęte jest Schronisko dla Osób Bezdomnych „Caritas Archidiecezji Warszawskiej”, zlokalizowane przy ul. Fiołkowej 35 w Pieńkach Zarębskich, gm. Żabia Wola. W 2015r. przeprowadzono w obiekcie jedną bieżącą kontrolą sanitarną zgodnie z harmonogramem na rok 2015. W schronisku znajduje się kuchnia, jadalnia połączona ze świetlicą oraz osiem pokoi noclegowych. Każde piętro posiada własną toaletę oraz pomieszczenie natryskowe. Docelowo w placówce może przebywać 16 osób. Podczas kontroli, w trakcie której w obiekcie przebywało 12 mężczyzn, stwierdzono zapas czystej bielizny pościelowej, środków porządkowych oraz drewna opałowego. Przebywający w Schronisku sami odpowiadali za czystość zajmowanych pomieszczeń oraz przygotowywali posiłki. Ogólny stan sanitarno-porządkowy należy określić jako dobry.

6. Ustępy publicznie i toalety ogólnodostępne

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych (bez decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków)	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Ustępy publiczne	20	9	0	0	0
Ustępy ogólnodostępne	20	0	0	0	0

W 2015r. skontrolowano zgodnie z harmonogramem jedną skanalizowaną toaletę ogólnodostępną zlokalizowaną przy ulicy Wólczyńskiej w Grodzisku Mazowieckim. Pawilon toalety utrzymano we właściwym stanie sanitarno-higienicznym; stwierdzono tylko brak spłuczki przy pisuarze. Nieprawidłowość została usunięta, co potwierdzono w trakcie kontroli sprawdzającej. Zapewniono podjazd dla osób niepełnosprawnych. Pomieszczenie wyposażono w miskę ustępową, umywalkę, pojemnik na odpady oraz dozownik na mydło. Teren wokół toalety utrzymano w czystości.

W 2015r skontrolowano również 8 toalet publicznych typu TOI-TOI na terenie miasta Grodzisk Mazowiecki. Ich stan sanitarno-higieniczny był zachowany.

7. Obiekty hotelarskie

Obiekty	Liczba obiektów w	Liczba skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych (bez decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków)	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Hotele	7	7	0	0	0
Motele	1	1	0	0	0
Pensjonaty	2	2	0	0	0
Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	8	6	0	0	0

Na terenie powiatu grodzkiego nadzór sanitarny obejmował 8 hoteli, jeden motel, dwa pensjonaty oraz 7 obiektów, w których świadczone usługi hotelarskie. Skontrolowano następujące obiekty: Hotel Palatium, Hotel Cyprus, Hotel Kot, Hotel u Czarnów, Hotel Grodzisko, Hotel Ania, Hotel ASTOR, Motel Wasbruk, Pensjonat „Willa Radonie”, Pensjonat „KRZYSIN”, Gospodarstwo Agroturystyczne „Bażant”, Zajazd Kasztelański, Pokoje Gościnne – Siostrzeń, Hotelik Stary Młyn (obiekt włączony pod nadzór w 2015r.), Agroturystyka „OKEY”, Agroturystyka Kłudno Stare oraz Pokoje Gościnne „Gniazdo”.

We wszystkich obiektach świadczących usługi hotelarskie przeprowadzono w 2015r. bieżące kontrole sanitarne sprawdzające przygotowanie do sezonu turystycznego lub w trakcie jego trwania. W żadnym przypadku nie nałożono mandatów karnych. Ogólny stan sanitarno-higieniczny obiektów był zachowany. Nieprawidłowość (w postaci ubytków płytek na schodach na klatce schodowej) stwierdzono tylko w jednym ze skontrolowanych obiektów - w Motelu Wasbruk. Nieprawidłowość została usunięta niezwłocznie, co potwierdziła wizja.

Skontrolowane obiekty utrzymano w czystości. Wodę do obiektów dostarczały wodociągi publiczne. Wyniki badań wody w wymienionych wodociągach odpowiadały normom ustalonym w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015, poz. 1989). Nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie gromadzenia nieczystości płynnych, które odprowadzano do kanalizacji miejskiej bądź do zbiorników bezodpływowych. Obiekty posiadające szamba miały podpisane umowy na odbiór ich zawartości z uprawnionymi firmami. Stałe odpady komunalne gromadzono w odpowiednich kontenerach lub pojemnikach i zapewniono ich odbiór zgodnie z umowami. We wszystkich obiektach prowadzono segregację bielizny czystej i brudnej. Zapewniono

odpowiedni zapas czystej bielizny i pościeli oraz środków czystości. Pokoje gościnne były zadbane i panował w nich porządek.

Można przyjąć, że poprawa stanu sanitarnego obiektów hotelarskich będących pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Mazowieckim jest podyktowana chęcią pozyskania nowych klientów, którzy w obecnych czasach są bardziej wymagający. Nieprawidłowości związane z niewłaściwym stanem technicznym bądź sanitarnym występują sporadycznie, zazwyczaj w tych samych placówkach. Problematyczny pozostaje Motel Wasbruk w Milanówku, jednakże pomimo corocznie stwierdzanych uchybień właściciel stosuje się do wydawanych zaleceń i usuwa je w wyznaczonych terminach.

8. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Obiekty	Liczba obiektów	Liczba skontrolowanych	Liczba wydanych decyzji merytorycznych (bez decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków)	Liczba nałożonych mandatów	Kwota mandatów
Zakłady fryzjerskie	52	22	0	1	100 zł
Zakłady Kosmetyczne	24	5	0	1	200 zł
Salony odnowy biologicznej	1	0	0	0	0
Salony tatuażu	1	0	0	0	0
Inne zakłady świadczące więcej niż jedną z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu	55	20	0	2	200 zł

Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Grodzisku Mazowieckim w ewidencji na dzień 31.12.2015r. obejmowała nadzorem łącznie 133 obiekty typu: zakłady fryzjerskie, zakłady fryzjersko-kosmetyczne, salony kosmetyczne, salony tatuażu i odnowy biologicznej. W porównaniu do roku 2014 liczba poszczególnych rodzajów zakładów utrzymała się na podobnym poziomie. Widoczny wzrost zanotowano w przypadku zakładów świadczących więcej niż jedną z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej. Wśród nowootwieranych zakładów zaobserwowano tendencję do łączenia oferowanych usług tak, by klienci mogli być obsługiwani kompleksowo. Niewątpliwie, jest to forma pozyskiwania większej liczby klientów, jak też ograniczenia kosztów związanych z działalnością.

W wyniku bieżącego nadzoru sanitarnego wydawano zalecenia z krótkim terminem wykonania oraz nakładano grzywny za wykroczenia związane najczęściej z nieprawidłową dezynfekcją narzędzi pracy bądź brakiem odpowiednich środków dezynfekcyjnych. W roku

sprawozdawczym za bieżące uchybienia nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 300zł. Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należały:

- zły stan sanitarno-porządkowy pomieszczeń,
- brak rozdziału odzieży wierzchniej i roboczej,
- brak środka dezynfekcyjnego bądź używanie środków z nieaktualną datą przydatności,
- brak procedur dotyczących postępowania ze sprzętem kosmetycznym bądź fryzjerskim,

Przeprowadzone kontrole sprawdzające w zakładach, w których wystawiono mandaty i zalecenia wykazały usunięcie nieprawidłowości.

Obserwuje się, że ilość obiektów, w których stwierdzane są nieprawidłowości utrzymuje się na podobnym poziomie. W porównaniu z latami ubiegłymi widać zdecydowaną poprawę warunków sanitarnych w kontrolowanych obiektach. Wyposażenie zakładów zwykle jest właściwe. Kontrole wykazały jednak, że nie zawsze przestrzegane są stosowne procedury dotyczące ochrony przed zakażeniami. Wydaje się, że w obiektach, w których częściej przeprowadzano kontrole, zasady higieny były rzetelniej respektowane. Brak kontroli w obiekcie w dłuższym odstępie czasowym sprzyjał ujawnieniu uchybień sanitarno-higienicznych. W większości jednak zakładów fryzjerskich i fryzjersko-kosmetycznych utrzymano właściwy stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny.

Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2015 roku skontrolowano lodowisko z wypożyczalnią łyżew, Ośrodek Kultury, Kręgielnię, 14 aptek, 8 cmentarzy, 2 pralnie, areszt śledczy. W pięciu aptekach stwierdzono nieprawidłowości, związane głównie z widocznymi zaciekami na ścianach, sufitach. Wydawano zalecenia zapewnienia właściwego stanu sanitarnego ścian i nie było problemów z wyegzekwowaniem tych obowiązków. Ogólny stan sanitarny pozostałych obiektów był zadowalający.

Cmentarze

Na terenie powiatu grodziskiego znajduje się 13 cmentarzy, spośród których skontrolowano 8. Na dwóch cmentarzach, w okresie przed świętem zmarłych, stwierdzono niewłaściwy stan porządkowy. Ogólnie, stan sanitarno-porządkowy na cmentarzach w powiecie grodziskim jest dobry. Cmentarze utrzymywano w czystości. Każdy jest ogrodzony i posiada kontenery na odpady. Na wszystkich zapewniono ujęcie wody. Główne aleje większych cmentarzy utwardzono kostką brukową.

Skargi i interwencje

W roku sprawozdawczym 2015 do Higieny Komunalnej PSSE w Grodzisku Mazowieckim wpłynęło 28 interwencji dotyczących stanu sanitarno-porządkowego na terenie powiatu, spośród których 2 dotyczyły już rozpatrzonych bądź właśnie rozpatrywanych spraw. Wniesiono

14 interwencji pisemnych oraz 12 telefonicznych, 2 interwencje wniesiono osobiście. Przeprowadzono 8 kontroli interwencyjnych. 13 interwencji przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami władzom administracji samorządowej bądź właściwym merytorycznie jednostkom oraz wystosowano pisma do wnoszących interwencję, zawiadamiające o przekazaniu sprawy zgodnie z właściwością.

Interwencje w 2015 r. dotyczyły przede wszystkim: nieodpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia, emisji hałasu, niewłaściwego stanu sanitarnego posesji, w tym obecności gryzoni. Odnotowano również zgłoszenia dotyczące złego stanu sanitarnego w zakładach fryzjersko-kosmetycznych, niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych na placu zabaw.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim przyczynił się do rozpatrzenia wymienionych interwencji poprzez działania własne, tj. przeprowadzone kontrole interwencyjne bądź poprzez zmobilizowanie do podjęcia działań odpowiednie Władze Samorządowe, jak i osoby prowadzące działalność gospodarczą, w których intencji leżało rozwiązanie sprawy i poprawa stanu sanitarnego obiektu.

Podsumowanie

Ogólny stan sanitarny higieny środowiska w powiecie grodziskim należy określić jako dobry. W wyniku przeprowadzonych kontroli obiektów użyteczności publicznej jak i innych objętych nadzorem sekcji higieny komunalnej nie stwierdzono rażących zaniedbań. Należy jednak podkreślić, że stan sanitarno-higieniczny w obiektach zastany przez klienta może się różnić od stanu podczas kontroli w związku z obowiązkiem zawiadamiania podmiotów gospodarczych o zamiarze wszczęcia kontroli zgodnie z art. 79 ust. 1 i 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 02 lipca 2004r. (tekst jedn. Dz. U. z 2015r., poz. 584 z późn. zm.).

Problem egzekwowania poprawy warunków sanitarnych i technicznych od właścicieli czy też zarządców podmiotów w 2015 roku praktycznie nie występował, co może świadczyć o zwiększonej chęci współpracy ze strony kontrolowanych. Największe trudności jakie wystąpiły w 2015r. związane były z zapewnieniem właściwej jakości wody do spożycia na sieci w Cegłowie i Stanisławowie oraz na SUW Bieganów. Podejmowane przez administratorów czynności naprawcze nie przynosiły spodziewanych rezultatów i w związku

z tym przedłużały się postępowania administracyjne, mające na celu wyegzekwowanie takiej jakości wody do spożycia, która spełniałaby wymogi.

Porównując rok 2014 i 2015 należy stwierdzić, że działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w ramach bieżącego nadzoru przyczyniły się do poprawy stanu sanitarnego kontrolowanych obiektów. Kontrole w nadzorowanych obiektach niewątpliwie mobilizują właścicieli do staranności w spełnianiu wymagań, jakie są im stawiane. Podnosi się również poziom świadomości i wiedzy prowadzących obiekty a także nieustannie wzrasta staranie o pozyskanie o klientów, co również przenosi się na jakość świadczonych usług i dbałość o zapewnienie właściwych warunków sanitarnych. W związku z powyższym należy kontynuować działania mające na celu utrzymywanie właściwego stanu sanitarnego podmiotów zewidencjonowanych w PSSE w Grodzisku Mazowieckim, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, w stosunku do których wydano decyzje administracyjne oraz obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości.

III. Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

ROK 2015

Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów
żywności i żywienia – porównanie liczbowe do roku 2014

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015
1.	Liczba obiektów wg ewidencji/ wg rejestru zakładów w ciągu roku	949	1023
2.	Liczba obiektów skontrolowanych	317	302
3.	Liczba obiektów sklasyfikowanych/ ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego	83	103
4.	Liczba obiektów o złym stanie sanitarnym (na podstawie arkuszy oceny stanu	0	0
5.	sanitarnego)/niezgodnych	387	369
a.	Liczba przeprowadzonych kontroli i rekontroli ogółem, w tym:	83	103
b.	Kontroli kompleksowych	248	212
c.	Kontroli tematycznych	27	31
d.	Kontroli interwencyjnych	29	23
6.	Kontroli sprawdzających		
7.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych	16	19
	w tym: przerwania produkcji i unieruchomienia	3 26	0 21
8.	Liczba nałożonych mandatów	7300	4500
9.	Kwota nałożonych mandatów		
10.	Liczba wniosków skierowanych do Sądu Grodzkiego	-	-
11.	Liczba wniosków o nałożenie kar pieniężnych przez PWIS	3	0
12.	Liczba aktów oskarżenia i zawiadomień do prokuratury	-	-
13.	Liczba prób żywności i przedmiotów użytku pobranych i zbadanych	224	202
14.	Liczba prób żywności i przedmiotów użytku zdyskwalifikowanych	3	3

Sekcja Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Grodzisku Mazowieckim w ciągu 2015r. obejmowała nadzorem sanitarnym 1023 obiekty oraz 7 obiektów zajmujących się produkcją i obrotem kosmetykami. W obiektach tych przeprowadzono w 2015r. ogółem 369 kontroli i rekontroli, w tym:

- 103 kontrole kompleksowe
- 212 kontroli tematycznych
- 31 kontroli interwencyjnych
- 23 kontrole sprawdzające.

Kontrole tematyczne podejmowane były w przypadkach:

- złożenia wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS,
- złożenia wniosku o dokonanie zmian w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS – rozszerzenie działalności,
- podania o wydanie opinii potwierdzającej spełnienie wymagań sanitarno-technicznych środka transportu do przewozu żywności,
- poboru do badań laboratoryjnych w WSSE w Warszawie oraz laboratoriów zewnętrznych prób środków spożywczych – zgodnie z harmonogramem,
- wzmoczenia nadzoru w obiektach pod kątem sprzedaży wędliny litewskiej,
- uzyskania informacji z PIS MSW na obszarze województwa mazowieckiego o konieczności sprawdzenia warunków zakwaterowania przedstawicieli Policji zabezpieczających organizację Dnia Niepodległości,
- podania o wydanie opinii sanitarnej niezbędnej do uzyskania/przedłużenia koncesji na sprzedaż detaliczną lub hurtową alkoholu.

Kontrole interwencyjne podejmowano w związku z powiadomieniami w systemie RASFF oraz w związku ze zgłoszeniami konsumentów.

W wyniku przeprowadzonych w 2015r. kontroli wydano nieznacznie więcej – (19 szt.) decyzji administracyjnych w porównaniu z 2014r. (16 szt.). Jednocześnie znacznie zmniejszyła się liczba decyzji wstrzymania działalności produkcyjnej w obiekcie (w stosunku do roku 2014 liczba decyzji unieruchomienia zmniejszyła się z 3 do 0 szt.). W związku z powyższym, w 2015r. nałożono również mniej mandatów karnych. Jednocześnie, z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości o mniejszym ryzyku, nałożone mandaty opiewały na mniejszą kwotę (w 2014r. wydano 26 szt. na sumę 7300 zł., zaś w 2015r. - 21 szt. na kwotę 4500 zł.). Liczba obiektów objętych nadzorem w 2015r. zwiększyła się w stosunku do roku 2014 (949 obiektów w 2014r. i 1023 obiektów w 2015r.). Porównując liczbę kontroli należy zauważyć, że w roku 2015 przeprowadzono porównywalną ilość kontroli tematycznych (tj. w 2014r. 248, zaś w 2015r. 212), natomiast znacznie mniej kontroli sprawdzających mających na celu potwierdzenie usunięcia uchybień (w 2014r. – 29, zaś w 2015r. – 23), co wynikało ze stwierdzenia podczas kontroli mniejszej liczby uchybień, które wymagałyby rekontroli. Jednocześnie liczba kontroli interwencyjnych pozostała na porównywalnym poziomie

(w 2014r. – 27, zaś w 2015r. – 31). Przeprowadzono znacznie więcej kontroli kompleksowych z wykorzystaniem arkusza oceny stanu sanitarnego (w 2014r. – 83, zaś w 2013r. – 103). W roku 2015 przeprowadzono porównywalną ilość kontroli i rekontroli ogółem, tj. 369 kontroli i rekontroli, zaś w 2014r. 387 kontroli i rekontroli (oraz 1 kontrola w obiekcie ujętym w dziale 4 MZ – 48), pomimo trudnej sytuacji kadrowej (w Sekcji HŻŻiPU zatrudnione 3 osoby).

Ponadto w roku 2015, zgodnie z harmonogramem otrzymanym z WSSE w Warszawie pobrano i przekazano do badań w WSSE w Warszawie i laboratoriów zewnętrznych porównywalną z rokiem ubiegłym liczbę prób środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością (tj. 202 prób).

STWIERDZANE NIEPRAWIDŁOWOŚCI:

- brak decyzji zatwierdzającej wydanej przez właściwego PPIS,
- brak do wglądu orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu,
- brak umywalki do mycia rąk w sali sprzedaży,
- brak szafki lub niedostateczna ilość szafek do przechowywania odzieży wierzchniej i ochronnej personelu,
- brak szafki na sprzęt porządkowy i środki myjąco – dezynfekcyjne,
- środki spożywcze przechowywane nieprawidłowo, bez zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem, w niewłaściwych miejscach, poza urządzeniami chłodniczymi,
- sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, zamrażarkach,
- zniszczone, wymagające odnowienia ściany i sufity w pomieszczeniach zakładu,
- brak mydła w płynie i ręczników jednorazowego użytku przy umywalkach do mycia rąk,
- brudno utrzymane zlewy lub umywalki do mycia rąk,
- brudno utrzymane pomieszczenia socjalne,
- brudno utrzymane zaplecze i magazyny,
- brudno utrzymane toalety,
- brudno utrzymane podłogi lub zniszczone wymagające wymiany,
- brudno utrzymane lub zniszczone urządzenia chłodnicze, zamrażarki,
- brak lub zniszczone wymagające naprawy drzwi,
- zniszczony blat produkcyjny w pomieszczeniu kuchni, wymagający wymiany,
- personel bez odzieży ochronnej,
- brak dowodów zakupu środków spożywczych lub dowodów dostaw surowców wykorzystywanych w produkcji,
- brak zlewu lub punktu poboru wody do celów porządkowych,
- brak termometrów w urządzeniach chłodniczych, brak monitoringu temperatury,
- niewłaściwe oznakowanie suplementu diety,
- brak do wglądu umowy, faktury na wywóz nieczystości stałych i płynnych,

- brak zapisów w rejestrze mycia i dezynfekcji pomieszczeń i urządzeń,
- brak opracowanej procedury ochrony zakładu przed szkodnikami,
- brak opracowanych i wdrożonych instrukcji Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej oraz procedur na podstawie zasad systemu HACCP.

Inne nieprawidłowości

Próby zakwestionowane pobrane z obrotu i od producenta

Spośród pobranych do badań laboratoryjnych w WSSE prób żywności i przedmiotów użytku zakwestionowane zostały 3 próby:

- 1/. **Pieczarki marynowane**, zakwestionowane za stwierdzenie w w/w środkach spożywczych zawartości składnika alergennego - dwutlenku siarki w stężeniach powyżej 10 mg/kg, który nie został uwzględniony na opakowaniach w/w produktu. Pismo w w/w sprawie przesłano do producenta oraz do właściwego miejscowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu. Kwestionowany produkt zgłoszono do systemu RASFF. Ponadto, wydano decyzję płaćniczą obciążającą producenta za wykonane badania w/w kwestionowanego produktu.
- 2/. **Rydze marynowane krojone**, zakwestionowane za stwierdzenie w w/w środkach spożywczych zawartości składnika alergennego - dwutlenku siarki w stężeniach powyżej 10 mg/kg, który nie został uwzględniony na opakowaniach w/w produktu. Pismo w w/w sprawie przesłano do producenta oraz do właściwego miejscowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku. Kwestionowany produkt zgłoszono do systemu RASFF. Ponadto, wydano decyzję płaćniczą obciążającą producenta za wykonane badania w/w kwestionowanego produktu.
- 3/. **„Tran z rekina grenlandzkiego, suplement diety”**, zakwestionowany ze względu na błędy występujące w oznakowaniu w/w produktu. Pismo w w/w sprawie przesłano do producenta. Producent zobowiązał się pisemnie do usunięcia nieprawidłowości, przedstawił wzór etykiety po naniesieniu stosownych poprawek i określił termin zastosowania nowej etykiety. Postępowanie producenta zostanie zweryfikowane podczas bieżących planowanych kontroli w w/w zakładzie. Ponadto, wydano decyzję płaćniczą obciążającą producenta za wykonaną ocenę znakowania w/w kwestionowanego produktu i poniesione koszty koszty kontroli.

INTERWENCJE KONSUMENTÓW:

W 2015r. ogółem rozpatrzono 27 interwencji, z czego stwierdzono 9 zasadnych interwencji konsumentów. Główne potwierdzone przyczyny zgłoszeń to:

- niewłaściwy stan sanitarno – techniczny i niehigieniczna sprzedaż środków spożywczych w obiekcie (6 zgłoszeń),
- niewłaściwa jakość środków spożywczych (1 zgłoszenie),
- niewłaściwe warunki prowadzenia wyżywienia pensjonariuszy – wykorzystywanie środków spożywczych po upływie daty min. trwałości lub terminu przydatności do spożycia (1 zgłoszenie),
- sprzedaż środków spożywczych po upływie daty min. trwałości lub terminu przydatności do spożycia (1 zgłoszenie).

W wyniku przeprowadzonych kontroli interwencyjnych nałożono na osoby odpowiedzialne za stan sanitarny mandaty karne. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości. Wydano 4 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości (decyzje wykonane). Ponadto, wydano decyzje płatnicze.

PRODUKTY WYCOFYWANE Z RYNKU

Ogółem w 2015r. otrzymano 39 powiadomień w ramach systemu RASFF, w tym 37 powiadomień dotyczyło obiektów obrotu żywnością.

Produkty żywnościowe podlegające wycofaniu z obrotu:

1. **Kaszki dla dzieci: Holle** umieszczone w systemie RASFF ze względu na obecność atropiny,
2. **„Oliwa z wyłoków z oliwek”** umieszczone w systemie RASFF ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych benzo(a)pirenu, benzo(b)fluorantenu i chryzenu,
3. **„Orzechy włoskie”** umieszczona w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie potencjalnego zanieczyszczenia krzyżowego orzechów włoskich, laskowych i ziemnych w wyniku pakowania na tej samej linii produkcyjnej,
4. **„Słoneczne owoce Żurawina 100 g”**, umieszczony w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie niezadeklarowanej na etykiecie obecności siarczynów w produkcie,
5. **„Koktajl o smaku czarnej porzeczki”**, umieszczony w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie przekroczenia dopuszczalnego poziomu barwnika – czerwieni koszenilowej E 124,
6. **„Organic Basic Muesli”** umieszczone w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie stwierdzono wykorzystywania do produkcji potencjalnie zanieczyszczonych krzyżowo

orzechów włoskich, laskowych i ziemnych – jedne orzechy zanieczyszczone drugimi w wyniku pakowania na tej samej linii produkcyjnej,

7. „Rydze marynowane krojone” umieszczone w systemie RASFF ze względu na stwierdzenie zawartości składnika alergennego – dwulfenku siarki w stężeniu powyżej 10mg/kg, który nie został uwzględniony na opakowaniu produktu,

8. Kasza z sorgo „Nomina cerealni kase cirokova”, umieszczona w systemie RASFF ze względu na wyprodukowanie z surowca, w którym wykryto obecność alkaloidów tropanowych: skopolaminy i atropiny.

Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością podlegające wycofaniu z obrotu:

- „**Kubek szklany PEPCO**” umieszczona w systemie RASFF ze względu na wysoką migrację ołowiu i kadmu z obszaru obrzeża w/w wyrobu.

W 2015r. nie dokonywano wycofywania kosmetyków z obrotu w ramach systemu RAPEX (system wczesnego ostrzegania dotyczący kosmetyków).

W 2015r. nie odnotowano ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych w zakładach żywienia zbiorowego.

W 2015r. nie wydawano decyzji zamknięcia zakładu/ograniczenia działalności z natychmiastowym trybem wykonania

GRANICZNA KONTROLA SANITARNA

Liczba firm importujących i/lub eksportujących środki spożywcze, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością – 7 firm:

- MPM agd S.A.

W obiekcie prowadzona jest działalność w zakresie magazynowania importowanych przedmiotów użytku (drobny sprzęt AGD np.: sokowirówki, czajniki bezprzewodowe, opiekacze, miksery elektryczne, suszarki do grzybów i owoców, frytownice) importowane z Chin i Turcji,

- „CANPOL” Sp.z o.o. SKA (import akcesoriów i naczyń dla niemowląt i dzieci),

- ZPC „Milanówek” (eksport krówek),

- UNIVÉG TRADE POLAND Sp. z o.o. (import owoców),

- KOMPOL Sp. zo.o. (import opakowań do żywności),

- Active Falcons Sp. zo.o. (import herbaty),

- Newton Pharma Limited za pośrednictwem firmy Domowa Apteczka Sp. z o.o. Spółka komandytowa (eksport suplementów diety).

Na terenie powiatu grodzkiego nie znajduje się Urząd Celny i w większości przypadków odprawa graniczna i wydawanie w/w świadectw jakości zdrowotnej odbywa się na terenie innych powiatów. Jednakże w 2015r. firma RABEN Polska Sp. z o.o. wykonywała usługi magazynowania środków spożywczych dla 1 z w/w firm (Active Falcons Sp. z o.o.), w związku z czym dokonywano kontroli granicznej i wydawano świadectwa jakości zdrowotnej (na podstawie kontroli dokumentacji granicznej w miejscu docelowego przeznaczenia). Jednocześnie, dokonywano kontroli granicznej i wydawano świadectwa jakości zdrowotnej (na podstawie kontroli dokumentacji granicznej w miejscu docelowego przeznaczenia) dla firmy UNIVÉG TRADE POLAND Sp. z o.o. Ponadto, w przypadku firm zajmujących się eksportem tj. ZPC „Milanówek” oraz Newtone Pharma Limited wydano świadectwa jakości zdrowotnej (eksportowe).

W 2015r. wydano 20 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy lub wyrób przeznaczony do kontaktu z żywnością przekraczający granicę:

- 20 dot. środków spożywczych (świadectwa eksportowe dot. cukierków typu krówka i suplementów diety oraz świadectwa importowe dot. herbaty i owoców cytrusowych).

WSPÓŁPRACA Z INSPEKCJĄ WETERYNARYJNĄ

W roku 2015 w związku z zawartym w dniu 21 kwietnia 2008 porozumieniem o współpracy pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Pruszkowie a Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Grodzisku Mazowieckim przekazano zaktualizowaną listę obiektów objętych wspólnym nadzorem.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 wspólną kontrolę sanitarną. Podczas kontroli stwierdzono niewielkie uchybienia natury sanitarno – technicznej. Uchybienia zostały usunięte.

Jednocześnie, w ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną przesyłano także pisma właściwym terytorialnie Powiatowym Lekarzom Weterynarii w Wysokiem Mazowieckiem i Nowym Sączu dotyczące błędów w oznakowaniu środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANAMI

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim, w związku z prowadzeniem nadzoru nad produkcją pierwotną i/lub dostawami bezpośrednimi, nawiązał współpracę z Mazowieckim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

W 2015r. wyznaczono 1 obiekt do wspólnej kontroli z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa tj. Gospodarstwo Rolno-Ogrodnicze, zajmujące się produkcją m.in. warzyw liściastych. Kontrola została zrealizowana w lipcu 2015r. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU HIGIENY ŻYWIENIA

W 2015r. pod nadzorem znajdowały się 102 obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego. Skontrolowano 26 zakładów, przeprowadzono 37 kontroli i rekontroli. Nałożono 3 mandaty karne na kwotę 500 zł. Wydano 3 decyzje administracyjne. Decyzje zostały wykonane.

Podczas kontroli w zakładach dokonywana jest ocena jakości wyżywienia, kontrola prawidłowości jadłospisów i zgodności z raportami magazynowymi.

Ponadto, przeprowadzono akcję informacyjną tj. w miesiącach wakacyjnych skontaktowano się telefonicznie z osobami prowadzącymi sklepiki i stołówki w celu przekazania informacji na temat ówczesnego projektu rozporządzenia Min. Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2015r. Poz 1256), a następnie po wejściu w życie w/w rozporządzenia udzielano szczegółowych informacji osobom zgłaszającym problemy.

ISTOTNE OSIĄGNIĘCIA PIS

Działalność Sekcji HŻŻ i PU i prowadzone działania kontrolne skutkowały wzrostem świadomości dotyczącej przestrzegania zasad GHP/GMP oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP u prowadzących działalność, a co za tym idzie znacznym spadkiem ilości wydawanych decyzji administracyjnych unieruchamiających obiekty (zmniejszenie z 3 do zera) oraz zmniejszeniem liczby mandatów karnych, które z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości o mniejszym ryzyku, opiewały na mniejszą kwotę.

TRUDNOŚCI

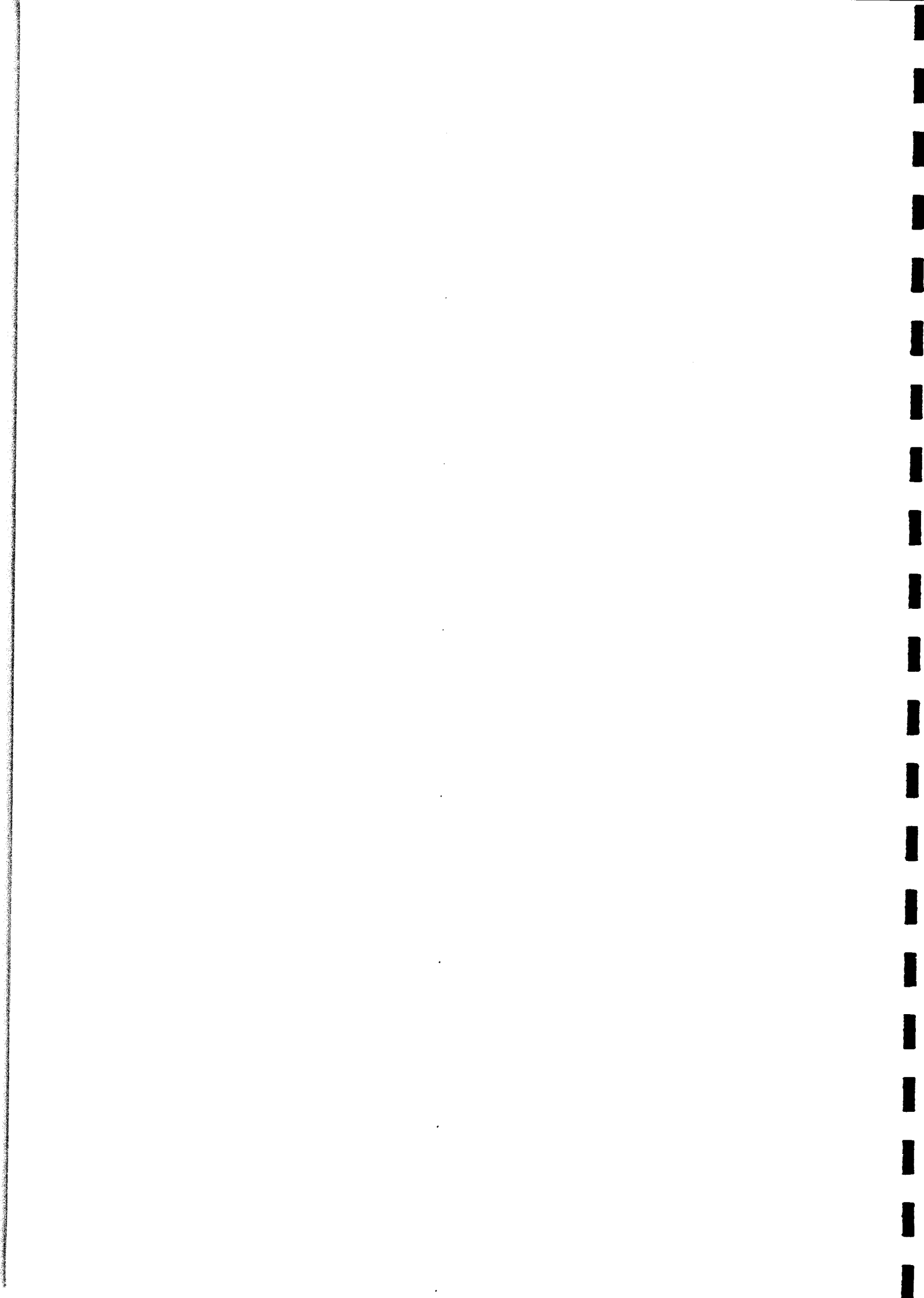
- związane są z szerokim zakresem i różnorodnością zagadnień jakimi zajmuje się Sekcja HŻŻ i PU , w tym działań wymagających udzielenia odpowiedzi w krótkim lub wyznaczonym terminie (m.in. powiadomienia RASFF, RAPEX, wzmożony nadzór nad suplementami diety, obrót środkami specjalnego przeznaczenia żywieniowego, nadzór nad produkcją i obrotem przedmiotami użytku, nadzór nad warunkami produkcji i obrotu żywnością, działalność z zakresu higieny żywienia, pobieranie prób do badań laboratoryjnych, współpraca z Inspekcją Weterynaryjną, kontrole interwencyjne);
- konieczność zaangażowania w działania wszystkich pracowników sekcji, co uniemożliwia specjalizację poszczególnych osób w danych zagadnieniach;
- problemy z realizacją zaplanowanych kontroli sanitarnych, wynikające z potrzeby wykonania kontroli ponadplanowych, w związku z wydawaniem decyzji zatwierdzających, powiadomieniami w systemie RASFF, kontrolami interwencyjnymi, sprawdzającymi i tematycznymi oraz trudnościami w dojeździe (obiekty położone w znacznej odległości od PSSE).

- konieczność prowadzenia znacznej ilości rejestrów, w tym w formie elektronicznej system SBŻ II, metryczek itp.
- problemy z prowadzeniem nadzoru nad suplementami diety, głównie z oceną oznakowania suplementów diety,
- problemy z zakresu higieny żywienia (teoretyczna ocena dekadowa jakości wyżywienia – badanie jadłospisów i raportów magazynowych) - z uwagi na czasochłonność tych działań oraz brak jednoznacznych wymagań odnośnie norm żywieniowych pojawiają się trudności z wyegzekwowaniem zaleceń w prywatnych domach opieki, szkołach i przedszkolach, gdzie rodzice bądź opiekunowie decydują i żądają takiego sposobu żywienia, jaki im wydaje się odpowiedni;
- trudności z dotarciem do obiektów usytuowanych w miejscowościach, gdzie brak jest połączeń komunikacyjnych (PKP, MZK, PKS).

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W dalszym ciągu należy prowadzić działania mające na celu poprawę stanu sanitarnego obiektów zewidencjonowanych w PSSE w Grodzisku Maz., w szczególności należy zwrócić uwagę na obiekty, w których wydano decyzje adm. i obiekty, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie higieniczno-sanitarnym.

- Należy prowadzić działania zmierzające do wdrożenia we wszystkich obiektach objętych nadzorem PSSE zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP.
- W 2016r. należy prowadzić kontrole sanitarne zgodnie z opracowanym harmonogramem kontroli, a ponadto, przeprowadzić kontrole sanitarne w obiektach nie skontrolowanych w 2015r.
- Prowadzić działania mające na celu realizację zaplanowanych zamierzeń na 2016r.

IV. Ocena stanu sanitarnego obiektów objętych nadzorem przez Sekcję Higieny Pracy

OCENA STANU SANITARNO – HIGIENICZNEGO W ZAKŁADACH PRACY NA TERENIE POWIATU GRODZISK MAZOWIECKI ZA ROK 2015

WSTĘP

Do zakresu działania sekcji Higieny Pracy w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola:

- przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
- utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy.
- przestrzegania przez osoby produkujące, importujące bądź wprowadzające substancje lub mieszaniny chemiczne do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przez użytkowników substancji/mieszanin chemicznych obowiązków wynikających z ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (t.j.Dz.U. 2015 poz. 1203 z póź. zm.) oraz rozporządzeń Wspólnoty Europejskiej wymienionych w tej ustawie;
- przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj Dz.U. 2012 poz. 124 ze zm.), rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotykowych oraz rozporządzenia (WE) Rady nr 1111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 roku określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi;
- przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej;
- monitorowanie przypadków zatruc środkówami zastępczymi tzw. dopalaczami oraz prowadzenie postępowań w sprawie ich nielegalnego wytwarzania i/lub wprowadzania ich do obrotu.

W 2015 roku w ewidencji sekcji Higieny Pracy znajdowało się 503 zakłady - zatrudniających łącznie 11641 osób. Struktura zakładów pod względem zatrudnienia kształtowała się następująco:

Liczba zakładów w ewidencji wg liczby zatrudnionych pracowników				Łącznie zakładów	Liczba zatrudnionych objętych nadzorem sekcji Higiena Pracy
do 9	10-49	50 - 249	250 i więcej		
322	132	40	9	503	11641

W związku z wykonywaniem zadań w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego w 2015 roku pracownicy sekcji Higieny Pracy przeprowadzili 216 kontroli w 166 przedsiębiorstwach.

W oparciu o stwierdzone podczas kontroli uchybienia, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 53 decyzje nakazujące ich usunięcie. Dodatkowo sekcja Higieny Pracy przeprowadza kontrole kompleksowe z innymi sekcjami nadzoru i za ich pośrednictwem wydaje nakazy dotyczące usunięcia zastanych nieprawidłowości. W 2015 roku wydano 3 takie decyzje.

WYNIKI KONTROLI

I. W zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy:

Poniżej przedstawiono tabelę ilustrującą najczęściej stwierdzane uchybienia podczas kontroli.

Liczba zakładów, w których stwierdzono:	
przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, w tym:	5
Hałasu / drgań	4 / 1
brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy	29
brak / niepełną ocenę ryzyka zawodowego	13
brak aktualnych badań lekarskich	6
zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy i sanitarno-higienicznych	28
uchybienia w zakresie stosowania / wprowadzania do obrotu substancji / mieszanin chemicznych	17

uchybień w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych	2
uchybień w zakresie narażenia pracowników na działanie czynników rakotwórczych lub/i mutagennych	1
uchybień w zakresie stosowania / wprowadzania do obrotu prekursorów kat. 2 i 3	0

Najwięcej uchybień dotyczyło braku określenia stopnia narażenia pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia, głównie w zakresie hałasu i drgań (29 zakładów), jak złym stanem sanitarno-higienicznym pomieszczeń pracy i pomieszczeń „socjalnych” (28 zakładów). Tym samym pracownicy nie mają świadomości w zakresie stopnia narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia oraz pracują w warunkach nie spełniających wymogów sanitarno-higienicznych co też może mieć negatywny wpływ na stan ich zdrowia.

W zakresie przestrzegania ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 1996 nr 10 poz. 55 z póź. zm.) stwierdzano głównie brak znaków zakazu palenia wyrobów tytoniowych – 2 zakłady.

W 4 zakładach, na stanowiskach pracy odnotowano pracę w warunkach ponadnormatywnego poziom hałasu, to jest powyżej 85dB oraz w 1 zakładzie przekroczenie dopuszczalnej wartości drgań o oddziaływaniu ogólnym na organizm człowieka. Pracodawcy zostali zobligowani do zapewnienia pracownikom niezbędnych środków ochrony indywidualnej, a ponadto ustalenia przyczyn przekroczeń i ich usunięcia.

W 6 zakładach odnotowano dopuszczenie do pracy pracowników bez aktualnych badań lekarskich. Nakazano natychmiastowe odsunięcie od pracy pracowników ze względu na zagrożenie ich życia i zdrowia.

Nadzorem w zakresie narażenia pracowników na działanie czynników rakotwórczych bądź mutagennych jest objętych 15 zakładów, w których pracuje 76 osób narażonych jest na działanie w/w czynników. Do czynników rakotwórczych/mutagennych stosowanych przez pracodawców zalicza się m.in.: tlenek etylenu, związki chromu(VI), wybrane związki niklu(II), promieniowanie jonizujące.

II. W zakresie przestrzegania przez osoby produkujące, importujące bądź wprowadzające substancje lub mieszaniny chemiczne do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przez użytkowników substancji lub mieszanin chemicznych obowiązków w związku z ustawą z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. 2011 nr 63 poz. 322) oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich wymienionych w tej ustawie;

W zakresie wprowadzania do obrotu i/lub stosowania substancji i mieszanin chemicznych nadzorowi podlegają 114 firmy wprowadzające / dystrybuujące chemikalia oraz 155 stosujące je w działalności zawodowej (każdy z podmiotów gospodarczych liczony jest tylko raz). W 2015 roku przeprowadzono łącznie 81 kontroli w tym zakresie, z czego podczas 18 stwierdzono nieprawidłowości. Prowadzono kontrole dotyczące m.in. płynów do e-papierosów w zakresie oznakowania i właściwego zabezpieczenia przed dziećmi.

Najczęściej uchybienia dotyczyły nieprawidłowego oznakowania mieszanin chemicznych, nieprawidłowości w dokumentacji np. kartach charakterystyk, a u stosujących najczęściej stwierdzano brak oznakowania opakowań roboczych, brak informacji w języku polskim, przechowywanie w niewłaściwych warunkach w tym w opakowaniach po produktach spożywczych. Braki te mają istotny wpływ na ryzyko związane z wypadkami przy pracy, w tym mogącymi powodować trwałe uszczerbek na zdrowiu.

Na terenie powiatu grodziskiego zidentyfikowano 3 podmioty zobowiązane do rejestracji substancji chemicznych w myśl wymogów rozporządzenia unijnego nr 1907/2006 REACH.

III. W zakresie przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj Dz.U. 2012 poz. 124), rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004r. w sprawie prekursorów narkotykowych oraz rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi;

W nadzorze stacji sanitarno-epidemiologicznej jest 6 podmiotów zajmujących się handlem prekursorami chemicznymi, przy czym do obrotu wprowadzane są tylko prekursorzy 3 kategorii. Wśród nadzorowanych firm 3 prowadzą handel z państwami trzecimi (2 importerów, 1 eksporter).

IV. W zakresie przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej;

W ewidencji sekcji Higieny Pracy w PSSE w Grodzisku Mazowieckim znajduje się 46 podmiotów zajmujących się handlem produktami biobójczymi. Według przepisów obowiązujących od 01 września 2013 roku - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22

maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych, wprowadzono dwie nowe definicje:

art 3 pkt i) „udostępnianie na rynku” oznacza każde odpłatne lub nieodpłatne dostarczanie produktu biobójczego lub wyrobu poddanego działaniu produktów biobójczych w celu jego dystrybucji lub stosowania w ramach działalności handlowej;

art 3 pkt j) „wprowadzenie do obrotu” oznacza pierwsze udostępnienie na rynku produktu biobójczego lub wyrobu poddanego działaniu produktów biobójczych.

Wszystkie nadzorowane podmioty gospodarcze zajmują się wyłącznie udostępnianiem produktów biobójczych na rynku. Skutkiem przeprowadzonych 12 kontroli było stwierdzenie uchybień w 3 podmiotach.

CHOROBY ZAWODOWE

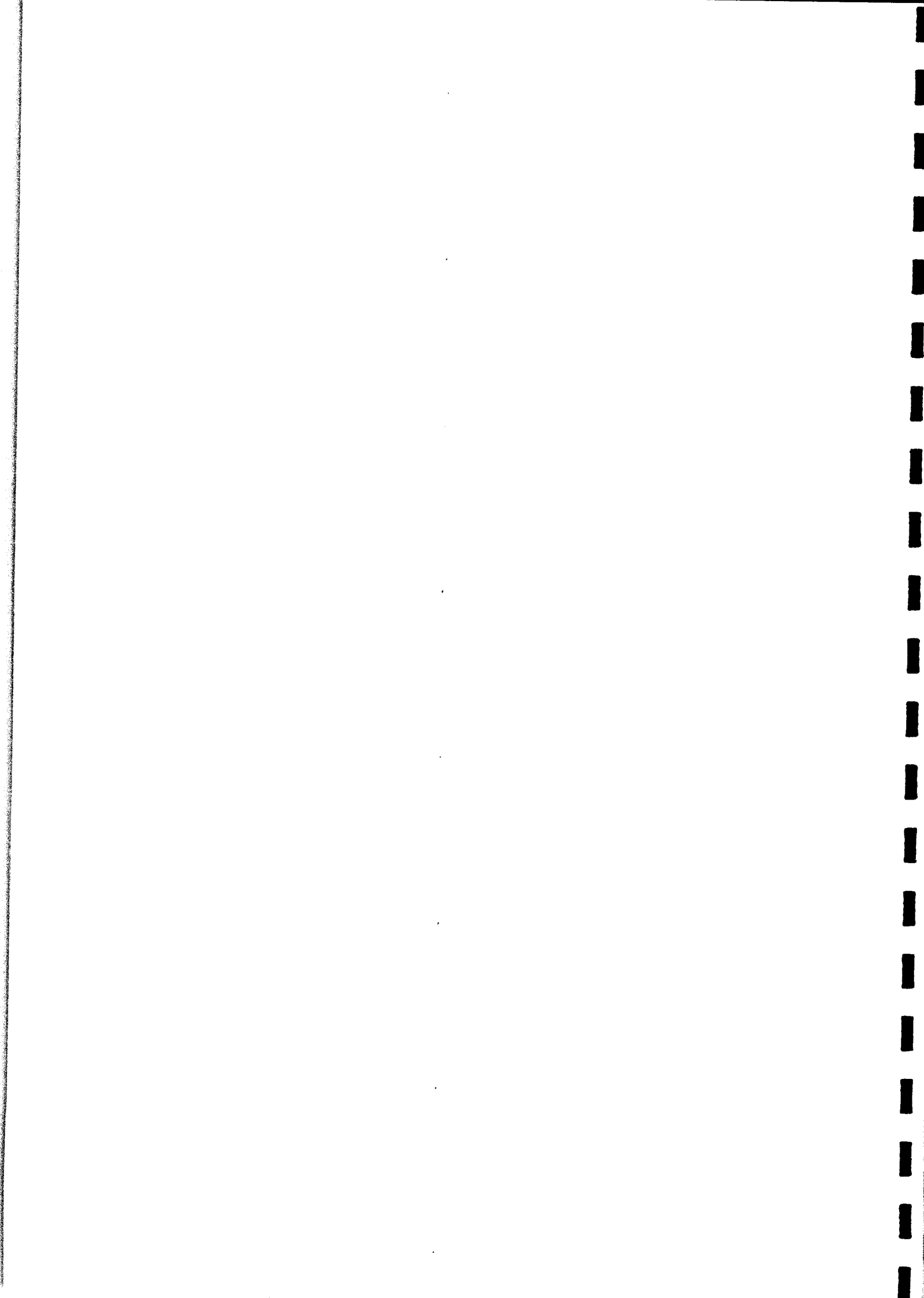
W ramach oceny narażenia zawodowego przeprowadzono 24 postępowań wyjaśniających w zakładach na terenie powiatu lub w Archiwum Państwowym w Milanówku. Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 2 o stwierdzeniu choroby zawodowej, od których strona się odwołała. W stosunku do pozostałych przypadków kontynuowane jest postępowanie administracyjne lub postępowanie było prowadzone na rzecz innych Stacji sanitarnych.

ŚRODKI ZASTĘPCZE

W ramach monitorowania zatruć środkami zastępczymi prowadzona jest współpraca ze Szpitalem Zachodnim, przychodniami na terenie powiatu Grodzisk Mazowiecki. W 2015 roku odnotowano 16 przypadków zatruć. PPIS w.m. współpracuje również z Komendą Powiatową Policji w Grodzisku Mazowieckim, ze Strażą Miejską w Grodzisku Mazowieckim, Milanówku oraz Strażą Gminną w Jaktorowie, Prokuraturą Rejonową w Grodzisku Mazowieckim, Sądem Rejonowym w GM, Izłą Ceną.

Współpraca obejmuje również informowanie o ewentualnych miejscach sprzedaży tych środków, zwalczanie nielegalnego wprowadzania / wytwarzania dopalaczy do obrotu. W 2015 roku prowadzone były 2 postępowania w sprawie handlu środkami zastępczymi, w tym 1 zostało zakończone.

Prowadzone są również szkolenia na temat środków zastępczych dla nauczycieli, uczniów i rodziców. W 2015 roku przeprowadzono 9 takich szkoleń łącznie dla 235 osób.

V. Nadzór epidemiologiczny

1. Działalność kontrolna i postępowanie administracyjno-egzekucyjne w placówkach działalności leczniczej powiatu grodziskiego

W roku 2015 Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej obejmowała nadzorem 171 obiektów prowadzących działalność leczniczą na terenie powiatu grodziskiego, w tym:

- podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (inne niż szpitale) - 7
- podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne - 67
- gabinety indywidualnej specjalistycznej i grupowej praktyki lekarskiej o profilu niezabiegowym - 28
- gabinet indywidualnej, specjalistycznej i grupowej praktyki lekarskiej o profilu zabiegowym (w tym gabinety stomatologiczne) - 69

Kontrole wykonane w roku 2015:

ilość 134, w tym:

podstawowe: 92

sprawdzające: 18

interwencyjne: 1

tematyczne: 4

wizja-odbiór: 19

Liczba i rodzaje decyzji wydanych przez Sekcję Epidemiologii w 2015r.:

- ✓ 37 decyzji obciążających opłatą
- ✓ 87 decyzji umarzających wszczęte postępowanie administracyjne
- ✓ 4 decyzje merytoryczne nakazowe (w tym 1 decyzja zmieniająca)
- ✓ 19 decyzji opiniujących do celów rejestrowych

W roku 2015 wydano 1 mandat karny na kwotę 300 zł dla placówki leczenia ambulatoryjnego w związku z nieprzestrzeganiem procedur sanitarno-higienicznych m.in. w zakresie mycia i dezynfekcji powierzchni i sterylizacji narzędzi.

2. Ocena stanu sanitarno-higienicznego placówek medycznych

Charakterystyka stanu sanitarno-technicznego i funkcjonalnego placówek leczenia otwartego i zamkniętego

W roku 2015 w ramach kontroli bieżących stanu sanitarno-higienicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność lecznicza, kontynuowano ocenę realizacji programów dostosowania, które były złożone w poprzednich latach przez placówki ochrony zdrowia, a także oceniano wdrożenie procedur zapobiegających zakażeniom.

Lecznictwo zamknięte

Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Szpital Zachodni im. Jana Pawła II, którego organem założycielskim jest Powiat Grodziski, jest pod nadzorem bieżącym Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim prowadzi jedynie nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych u pacjentów przyjmowanych w SOR i przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej. W ramach przeprowadzonych kontroli w roku 2015 nie stwierdzono uchybień w zakresie warunków sanitarno-technicznych pomieszczeń, przeznaczonych na ten zakres działalności.

Lecznictwo otwarte

Stan sanitarno-techniczny i funkcjonalny kontrolowanych placówek wykonujących działalność leczniczą nie budził zastrzeżeń. Obiekty utrzymane są w czystości i porządku, pomieszczenia prawidłowo wyposażone, wyroby medyczne prawidłowo przechowywane, gospodarka odpadami medycznymi prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami w większości obiektów, wdrażane są stosowne procedury. Wydano 3 decyzje nakazowe i 1 mandat w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Programy dostosowawcze w placówkach są sukcesywnie realizowane.

Do nieprawidłowości najczęściej występujących, które są ujęte w programach należą:

- Brak dostosowania pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych (toalety, miejsca na wózki),
- Brak instalacji grzejników umożliwiających utrzymanie w czystości grzejnika, ściany i podłogi,
- Brak prawidłowego zaplecza socjalnego dla personelu.

Utrzymanie czystości bieżącej i porządku

Placówki ochrony zdrowia posiadają opracowane i wdrożone procedury sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń oraz plany higieny zaktualizowane i zatwierdzone przez kierowników lub właścicieli. Sprzątnięcie odbywa się za pomocą specjalistycznych wózków (zatrudnione firmy zewnętrzne), mopów z wymiennymi nakładkami (zatrudnione osoby sprzątnięjące bądź właściciele praktyk). Sprzęt po użyciu jest myty, dezynfekowany, prany (w części placówek) i suszony a następnie przechowywany w wydzielonych pomieszczeniach. Środki myjące i dezynfekcyjne do powierzchni stosowane w placówkach posiadają odpowiednie spektrum działania i aktualną datę ważności (zapewniono karty charakterystyki). W placówkach używana jest zarówno bielizna jednorazowa (serwety, podkłady, prześcieradła, fartuchy ochronne) jak i wielorazowa (odzież ochronna personelu – placówki – zawarły umowy z pralniami zapewniającymi barierę higieniczną). W praktykach zawodowych pranie odzieży ochronnej odbywało się we własnym zakresie w odrębnych cyklach prania bądź w specjalnie do tego celu przeznaczonych urządzeniach pralniczych a także zostały zawarte umowy z pralniami zapewniającymi barierę higieniczną.

Dezynfekcja

W 2015 roku podczas kontroli bieżących nie stwierdzono istotnych zmian w zakresie prowadzonych procesów dezynfekcji. W placówkach do dezynfekcji używane są preparaty zgodnie z ich przeznaczeniem i zaleceniami producentów. Preparaty dezynfekcyjne (w oryginalnych opakowaniach, prawidłowo oznakowane) przechowywane były w szafkach zlokalizowanych w wydzielonym miejscu lub pomieszczeniu. Do dezynfekcji miejsc trudnodostępnych stosowano preparaty w aerozolu. Preparaty służące do dezynfekcji skóry i rąk umieszczone są przy umywalkach w dozownikach uruchamianych bez kontaktu z dłonią. Do dozowników stosowane są uzupełniające wkłady jednorazowe ze środkiem do dezynfekcji. W podległych placówkach stosowane jest głównie ręczne mycie i dezynfekcja narzędzi, dodatkowo używa się myjek ultradźwiękowych a 2 placówki korzystają z maszynowego mycia i dezynfekcji narzędzi.

Sterylizacja

Ze względów sanitarnych, przepisy prawa zobowiązują do wykonywania procesów sterylizacji przy zachowaniu w pomieszczeniach/punktach sterylizacji prawidłowego ciągu technologicznego (od odcinka materiałów skażonych do odcinka materiałów sterylnych). W związku z powyższym, podczas kontroli bieżących zwracano uwagę na wyposażenie sterylizatorni. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dokumentowania procesów sterylizacji, w części placówek istnieje możliwość powiązania procesu sterylizacji z pacjentem. Skuteczność sterylizacji kontrolowana jest metodami biologicznymi, chemicznymi oraz fizycznymi. Rejestry kontroli skuteczności sterylizacji zawierają: datę przeprowadzonego procesu, nazwę oraz ilość sterylizowanych narzędzi, wyniki kontroli chemicznej (paski), a także wydruki z drukarek. Pakiety z narzędziami znakowane są datą sterylizacji (zapis ręczny lub z metkownicy), przechowywane w sposób prawidłowy w szufladach lub zamkniętych szafach, luźno ułożone.

W 2015 roku na terenie powiatu grodziskiego nie wykonywano resterylizacji sprzętu jednorazowego.

Gospodarka odpadami niebezpiecznymi w miejscu powstawania

W 2015 roku tylko w jednej z placówek objętych nadzorem stwierdzono nieprawidłowości postępowaniu z odpadami niebezpiecznymi w miejscu wytwarzania. Nieprawidłowości te dotyczyły braku urządzenia chłodniczego do czasowego gromadzenia odpadów medycznych. W pozostałych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości. Placówki posiadają aktualne procedury postępowania z odpadami medycznymi. Odpady medyczne usuwane są do jednorazowych worków koloru czerwonego umieszczonych na sztywnych stelażach lub w zamykanych koszach pedałowych. Dla odpadów o ostrych końcach i krawędziach stosowane są pojemniki sztywne, odporne na działanie wilgoci, mechanicznie odporne na przekucie bądź przecięcie. Do czasowego gromadzenia odpadów medycznych służą urządzenia chłodnicze (prawidłowo oznakowane) umieszczone w wydzielonych pomieszczeniach.

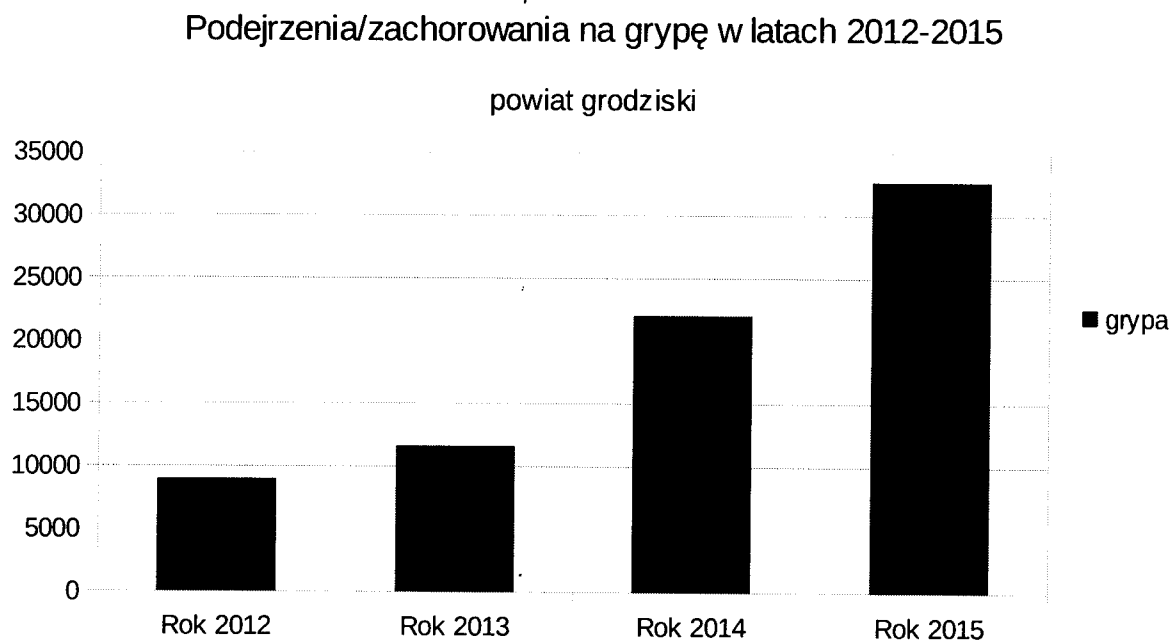
3.Nadzór nad chorobami zakaźnymi

W 2015 r. zgłoszono do PSSE w Grodzisku Mazowieckim ogółem: **33 850** zachorowań / podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne.

Najwięcej zgłoszeń zachorowań / podejrzeń zachorowań dotyczyło następujących jednostek chorobowych:

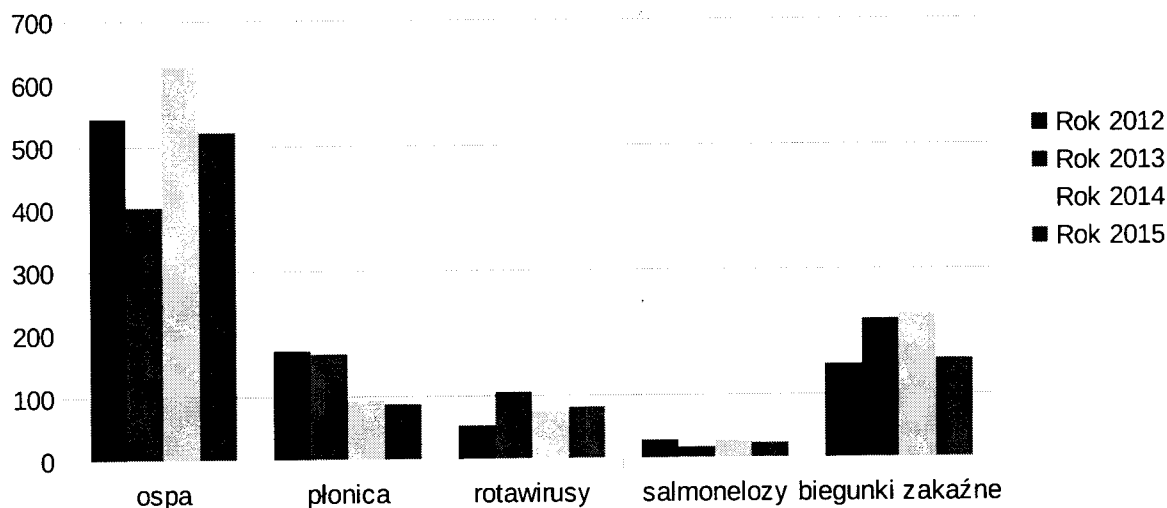
- grypa (**32 675**),
- ospa wietrzna (**523**),
- płonica/szkarlatyna (**88**),
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy (**82**),
- salmoneloza (**23**),
- biegunka i zapalenie żołądkowo – jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (**157**).

Na wykresach poniżej przedstawiono ilościowe występowanie powyższych zakażeń porównawczo w okresie ostatnich 4 lat.

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w latach 2012-2015

powiat grodziski

W roku 2015 w ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi ogółem przeprowadzono **264** dochodzeń epidemiologicznych, które po opracowaniu na bieżąco przekazywano do Oddziału Nadzoru Epidemiologii WSSE w Warszawie przy ul. Żelaznej 79.

W dalszym ciągu realizowany jest program eradykacji Polio – tygodniowy monitoring ostrych porażek wiotkich dzieci do lat 15. W ramach współpracy z oddziałem pediatrycznym Szpitala Zachodniego w Grodzisku Mazowieckim, prowadzony jest cotygodniowy nadzór w celu zebrania informacji o przypadkach hospitalizacji z powodu podejrzenia ostrych porażek wiotkich u dzieci do 15 r.ż. W 2015 roku na terenie powiatu grodziskiego nie odnotowano żadnego przypadku hospitalizacji z powodu o.p.w. dzieci do lat 15.

Kontynuowano także, realizację programu eliminacji odry. Na terenie powiatu grodziskiego w 2015 roku zgłoszono **1** przypadek podejrzenia zachorowania na odrę.

W omawianym okresie w związku z podejrzeniem wystąpienia **zbiorowych zatruc pokarmowych** spoza terenu powiatu grodziskiego objęto nadzorem epidemiologicznym **5** osób.

Wyniki dochodzeń epidemiologicznych oraz wywiady epidemiologiczne przekazano zgodnie z właściwościami do :

- PSSE w Płocku – 1 osoba objęta dochodzeniem epidemiologicznym . Podejrzenie zatrucia włośnicą.
- PSSE w Łodzi – 3 osoby objęte dochodzeniem epidemiologicznym. Brak informacji o źródle zakażenia oraz czynnika etiologicznym.
- PSSE w Hajnówce – 1 osoba osoba objęta dochodzeniem epidemiologicznym.

Brak informacji o źródle zakażenia oraz czynnika etiologicznym. Dane zostały wprowadzone do programu ROE.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Grodzisku Mazowieckim prowadzi całodobowe dyżury telefoniczne w związku z możliwością wystąpienia niebezpiecznej choroby zakaźnej i ataku bioterrorystycznego. W roku 2015 dokonano przeglądu i aktualizacji procedur dotyczących postępowania w przypadku podejrzenia lub rozpoznania zachorowania na chorobę szczególnie niebezpieczną i wysoce zakaźną w tym gorączkę Ebola.

W minionym roku ponownie przeprowadzono weryfikację rozbieżności między liczbą rozpoznań oraz rodzajem chorób zakaźnych zgłoszonych przez podmioty lecznicze powiatu grodziskiego do NFZ, a liczbą przypadków i rodzajem chorób zgłoszonych do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grodzisku Mazowieckim. Nieprawidłowości stwierdzone w tym zakresie wynikały głównie z błędnego zapisu w systemach rejestracji. Nie stwierdzono przypadków braku zgłoszenia groźnych zakażeń do PSSE.

4. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

W powiecie grodziskim szczepienia ochronne są realizowane przez: **18** podmiotów działalności leczniczej, które prowadzą **22** punkty/gabinety szczepień. Wszystkie obiekty są pod bieżącym nadzorem Sekcji Epidemiologii w zakresie prawidłowej realizacji szczepień, w tym:

- ✓ warunków sanitarno-higienicznych w pomieszczeniach punktów szczepień (wyposażenia niezbędnego do realizacji szczepień);
- ✓ transportu i magazynowania preparatów szczepionkowych;
- ✓ zakresu i terminów realizacji szczepień ochronnych;
- ✓ prowadzenia dokumentacji dot. wykonawstwa szczepień oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi;
- ✓ nadzoru nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi

W roku 2015 nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości dotyczących realizacji szczepień ochronnych przez placówki medyczne powiatu grodziskiego. Podczas kontroli wydawano zalecenia doraźne dotyczące właściwej gospodarki preparatami szczepionkowymi (sposób przechowywania i zabezpieczenia, zachowanie łańcucha chłodniczego), prowadzenia prawidłowej dokumentacji w zakresie szczepień oraz zalecenia dotyczące podejmowania działań w zakresie poprawy stanu wyszczepienia dzieci zarejestrowanych w placówkach. Przyczyny braków i opóźnień w realizacji szczepień wynikają głównie z decyzji rodziców (ruchy antyszczepionkowe, obawy przed powikłaniami poszczepiennymi), oraz z powodu p/wskazań ze względu na stan zdrowia dziecka. Dodatkowo opóźnienia w szczepieniach wynikają z powodu: indywidualnego kalendarza szczepień, wyjazdów i pobyków dzieci za granicą oraz wykonywania szczepień poza placówką (np. w Warszawie).

PSSE podejmowała działania w stosunku do osób uchylających się od szczepień. Z rodzicami /opiekunami prawnymi dzieci przeprowadzono rozmowy indywidualne oraz telefoniczne. Informowano o przepisach prawnych mówiących o konieczności wykonywania szczepień na terenie naszego kraju oraz konsekwencjach wynikających z nieszczepienia dzieci.

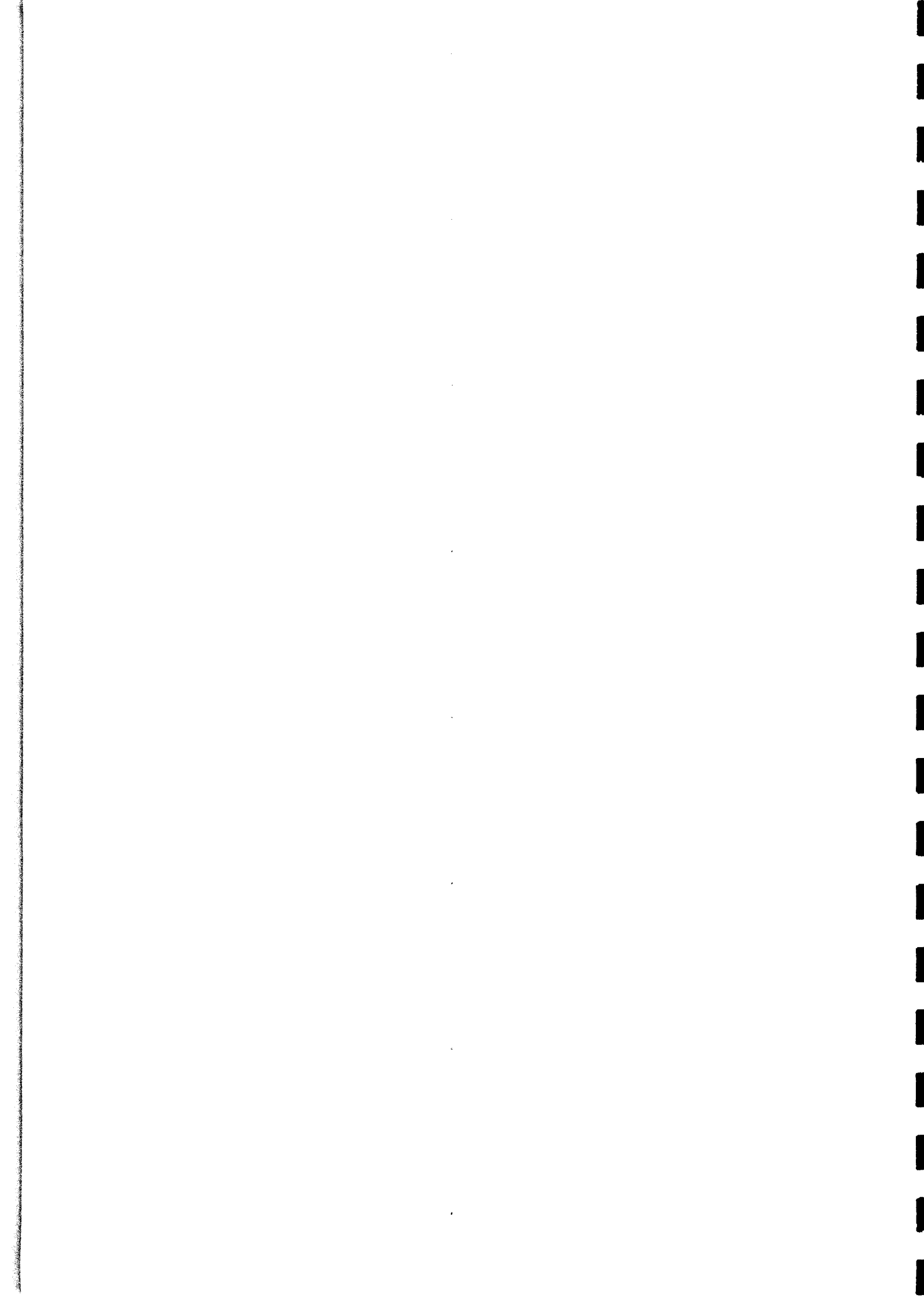
Pracowników podmiotów medycznych na bieżąco informowano o sposobie postępowania z

osobami uchylającymi się od szczepień ochronnych, przesyłano stanowiska GIS w sprawie osób uchylających się.

W ramach nadzoru nad szczepieniami ochronnymi Sekcja Epidemiologii prowadzi magazynowanie i dystrybucję preparatów szczepionkowych do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych finansowanych z budżetu państwa. W 2015 roku rozdysponowano z magazynu PSSE **12230** preparatów szczepionkowych.

W PSSE funkcjonuje Elektroniczny System Kontroli i Monitoringu urządzeń chłodniczych do magazynowania preparatów szczepionkowych, który umożliwia rejestrację pomiarów temperatury zapisywanych w pamięci stacji bazowej i wizualizację danych na wykresie.

System nadzorowany jest przez serwer monitorujący prawidłową pracę i wysyłający alarmy do pracowników Sekcji w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości (powiadamanie SMS-owe).

VI. Ocena stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania

1. Ogółem w 2015 roku nadzorem objętych było 78 placówek stałych ze 111 figurujących w ewidencji, które funkcjonują jako placówki oświatowo – wychowawcze, w tym:

- * 12 - żłobków;
- * 46 - przedszkoli;
- * 16 - szkół podstawowych;
- * 6 - gimnazjów;
- * 2 - licea ogólnokształcące;
- * 10 - zespołów szkół ogólnokształcących;
- * 11 - placówek wsparcia dziennego;
- * 6 - centrum kultury ;
- * 2 - placówki pracy pozaszkolnej

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono 103 kontrole sanitarne w tym 16 kontroli w placówkach sezonowych (akcja letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży). W ramach współpracy z innymi sekcjami PSSE przeprowadzono wspólnie 14 kontroli. Z sekcją żywienia i przedmiotów użytku i nadzorem zapobiegawczym, wzięto udział w odbiorach pomieszczeń adaptowanych i modernizowanych placówek. Współpracowano z sekcją promocji zdrowia w (akcji letniego i zimowego wypoczynku) oraz podejmowano działania oświatowe w zakresie szkoleń z programów edukacyjnych min: w Akademii Seniora i realizacji konkursu kulinarnego pod hasłem " **Kto je owoce i warzywa ten - zdrowie wygrywa.**" Ponadto w Centrum Kultury przygotowano wystawę prac nt." **Nie pal przy mnie proszę**".

W wyniku kontroli wydano 3 decyzje nakazowe administracyjne w sprawie poprawy stanu sanitarno- higienicznego w placówkach w jakich realizowany jest proces nauczania i wychowania, 25 decyzji umarzających dalsze postępowanie administracyjne. Mandatów karnych nie nałożono. Wydano 5 opinii sanitarnych, w tym dla: innych form wychowania przedszkolnego (1), placówek wsparcia dziennego (1), punktu przedszkolnego (1), oddziałów przedszkolnych (2).

Realizacja zamierzeń ujętych w planach pionu HDiM za rok sprawozdawczy dotyczyła:

Sprawowania nadzoru sanitarnego nad obiektami placówek nauczania, wychowania i opieki na podległym terenie.

– w ewidencji PSSE w Grodzisku Mazowieckim było 111 stałych placówek oświatowo-wychowawczych, kontrole sanitarne przeprowadzono w 78 placówkach, obejmując bieżącym nadzorem sanitarnym 70,2% będących w ewidencji. .

Analiza warunków środowiskowych funkcjonowania placówek nauczania, wychowania i opieki na terenie objętym nadzorem:

– warunki mikroklimatu w nadzorowanych placówkach były przestrzegane dotyczyły (zapewnienia prawidłowej wentylacji, temperatur w pomieszczeniach pobytu dzieci, oświetlenia i wietrzenia sal

w trakcie przerw). Pomiaru temperatury pomieszczeń w analizowanym roku dokonano w 9 placówkach w 43 salach pobytu w których odbywają się zajęcia dla dzieci i młodzieży.

Oceny higieny procesu nauczania i wychowania w szkołach:

- w ewidencji w roku sprawozdawczym było 16 szkół podstawowych, 6 gimnazjów, 10 zespołów szkół oraz 2 licea ogólnokształcące. Objęto nadzorem 11 szkół podstawowych (69 %), 4 gimnazja (67%), 7 zespołów szkół (70%). Nadzorowano przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych w odniesieniu do:
 - pomieszczeń i sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach nauczania i wychowania,
 - dostosowania mebli do wzrostu uczniów w szkołach i dzieci w przedszkolach,
 - higieny pracy umysłowej ucznia /ocena rozkładów zajęć lekcyjnych/,
- *spośród 56 szkół i przedszkoli skontrolowanych w 2015 roku ocenę dostosowania mebli do wzrostu dzieci przeprowadzono w 33 placówkach – 59%.
- *spośród 22 skontrolowanych w 2015 roku szkół, rozkład planu zajęć oceniono w 13 szkołach – 59% skontrolowanych.

Ocena warunków sanitarno- higienicznych, w sezonowych placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży:

- bieżący nadzór nad placówkami sezonowego wypoczynku akcji zimowej i letniej prowadzony był na podstawie zgłoszeń zarejestrowanych w bazie MEN, których w 2015 roku na nadzorowanym terenie odnotowano ogółem 50 turnusów akcji letniej i zimowej. Kontroli dokonano w 16 turnusach zgłoszonych w bazie MEN. Z formy wypoczynku w miejscu zamieszkania skorzystało ogółem 600 uczestników. We wszystkich skontrolowanych turnusach dzieciom i młodzieży zapewniono dożywianie.

Informacje o stanie przygotowania szkół do rozpoczęcia roku szkolnego 2015/2016:

- stan przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego oceniono w 15 placówkach. Dzięki przeprowadzonym remontom poprawiono znacznie warunki sanitarno - techniczne w szkołach. Zakres prowadzonych robót był zróżnicowany. Prace dotyczyły min: termomodernizacji budynku i wykonaniu nowej elewacji, wymianie okien, naprawie kominów i rynien, wymianie parkietu, cyklinowaniu i malowaniu sal gimnastycznych, odnowieniu ścian na korytarzach i klatkach schodowych, salach dydaktycznych, zamontowaniu listew (odbojowych ściennych) ochraniających ściany przed zabrudzeniem.
- w analizowanym roku trwała rozbudowa Szkoły Podstawowej w Adamowiźnie, polegała na dobudowie do istniejącego budynku mieszczącego szatnie na parterze, pomieszczenia administracyjnego na piętze oraz windę łączącą wszystkie kondygnacje oraz dobudowie do sali gimnastycznej parterowego budynku z zapleczem szatniowo - sanitarnym, nadbudowie piętra nad budynkiem głównym z czterema salami dydaktycznymi, salą rekreacyjną i sanitariatami.;

- rozbudowa i przebudowa starego budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 w Grodzisku Mazowieckim, polegała na generalnym remoncie w pełnym słowa znaczeniu (wyburzone zostały wszystkie ścianki działowe), wymieniono okna oraz dokonano termomodernizacji budynku i wykonaniu nowej elewacji. Zaaranżowano nowe wnętrza i wystrój. Zapewniono dostęp osobom niepełnosprawnym na wszystkie (3) kondygnacje budynku oraz zapewniono toalety dla osób niepełnosprawnych.

Sprawowanie nadzoru nad warunkami sanitarno- higienicznymi w żłobkach.

- bieżącym nadzorem objęto 10 żłobków w roku sprawozdawczym, przybył 1 żłobek, który otrzymał pozytywną opinię sanitarną.

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

W roku 2015 zlikwidowane zostały 2 placówki (1 punkt przedszkolny), (1 przedszkole niepubliczne). Przybyły natomiast 3 punkty przedszkolne, 3 przedszkola niepubliczne, 1 niepubliczny żłobek.

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania:

Wszystkie placówki na terenie powiatu funkcjonują w budynkach o dobrym stanie zarówno technicznym i sanitarnym, podłączone głównie do wodociągów publicznych i są skanalizowane (2 placówki korzystają z własnego ujęcia), 16 placówek z własnym szambem lokalnym, znajduje się głównie na terenie wiejskim, gdzie brak jest sieci kanalizacyjnej. Przy czym w danym roku sprawozdawczym podłączono do kanalizacji gminnej 4 placówki (żłobek, przedszkole, szkołę podstawową oraz gimnazjum. Zapewnione są środki do utrzymania higieny osobistej uczniów a także dostęp do ciepłej bieżącej wody w toaletach do mycia rąk. W większości szkół zlokalizowanych na naszym terenie funkcjonuje jednozmianowy system nauczania, z biegiem lat sytuacja zdecydowanie ulega poprawie. W szkołach prowadzone są stołówki wydające obiady, a w części szkół prowadzone jest żywienie na zasadach cateringu, część posiłków refundowana jest przez Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej.

Na przestrzeni ostatnich lat ulegają sukcesywnej poprawie warunki higienizacji procesów nauczania tak w aspekcie dostosowania się mebli do wzrostu uczniów jak i prawidłowego układania rozkładów zajęć.

Ponadto znacznej poprawie uległy warunki w szkolnych pracowniach komputerowych w porównaniu do lat poprzednich. Część placówek zakupiła nowe komputery oraz meble (stoliki i krzesła). Komputery zostały prawidłowo ustawione z zachowaniem odpowiednich odstępów między stanowiskami pracy ucznia. Zajęcia w większości szkół dzielone są na grupy.

Forma wypoczynku w miejscu zamieszkania:

Na terenie powiatu wypoczynek dzieci i młodzieży głównie opiera się o formy organizowane w miejscu zamieszkania. Z formy zimowego i letniego wypoczynku skorzystało 600 dzieci i młodzieży. Placówki organizujące akcje letniego i zimowego wypoczynku starały się

o zapewnienie dzieciom podczas pobytu pełnego wyżywienia. We wszystkich skontrolowanych turnusach stan sanitarno - higieniczny i techniczny pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci spełniał określone wymagania bez zastrzeżeń. W czasie wypoczynku nie odnotowano wypadków, urazów czy zatruc pokarmowych u dzieci biorących udział w pótkoloniach. Organizatorzy z zaangażowaniem przygotowali uczestnikom szereg zajęć sportowo - rekreacyjnych promujący zdrowy styl życia.

WNIOSKI:

Stan sanitarno- techniczny i higieniczny w nadzorowanych placówkach nauczania i wychowania znacznie się poprawia. W okresie letnim wolnym od zajęć (lipiec, sierpień) przeprowadzane są generalne remonty i bieżące naprawy konserwacyjne, przygotowujące placówki do rozpoczynającego się nowego roku szkolnego. Natomiast dzięki otwieraniu nowych placówek wzrasta możliwość edukacji dla najmłodszych dzieci na podległym terenie.

VII. Działalność oświatowo-zdrowotna i promocja zdrowia

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Grodzisku Mazowieckim podejmuje działania prozdrowotne w zakresie programów krajowych oraz innych przedsięwzięć prozdrowotnych obejmujących problematykę zdrowia publicznego. Kierunki działań oświatowo-zdrowotnych wynikają z założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia i Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Ponadto działalność ściśle związana jest z aktualnymi problemami i potrzebami zdrowotnymi społeczności lokalnej oraz wynika z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w powiecie grodziskim.

W 2015 roku kontynuowano dotychczas podejmowane działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych poprzez promowanie aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, profilaktyki palenia tytoniu i innych uzależnień oraz zapobiegania zakażeniom HIV i zachorowaniom na AIDS.

Przeprowadzono następujące programy, akcje i kampanie:

REALIZACJA INTERWENCJI PROGRAMOWYCH

Programy krajowe

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

W roku szkolnym 2014/2015 odbyła się IX edycja programu.

Cel główny:

- zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie zmiany postaw i zachowań związanych z prawidłowym żywieniem, odpowiednią jakością zdrowotną żywności i aktywnością fizyczną,
- dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych.

Grupa docelowa:

- uczniowie wszystkich klas gimnazjów, V i VI klas szkół podstawowych oraz ich rodzice.

Inicjatorzy:

- Główny Inspektorat Sanitarny,
- Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców.

Koordynator, realizatorzy:

- koordynator powiatowy: pracownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,
- realizatorzy: nauczyciele biologii, pielęgniarki szkolne, pedagodzy szkolni.

Partnerzy:

- Zespół Szkół nr 1 w Grodzisku Mazowieckim,
- Starostwo Powiatu Grodziskiego,

- Urząd Gminy w Żabiej Woli,
- Agencja Rynku Rolnego Oddział Terenowy w Warszawie,
- PSS „Spotem”.

Zasięg:

- liczba odbiorców programu: 2053 uczniów, 570 rodziców,
- liczba jednostek objętych programem: 15 szkół, w tym 7 gimnazjów i 8 szkół podstawowych.

PSSE w Grodzisku Maz. we współpracy z Zespołem Szkół nr 1 w Grodzisku Maz. zorganizowała III edycję powiatowego konkursu kulinarnego pod hasłem „Kto je owoce i warzywa – tez zdrowie wygrywa”. Uczniowie mieli za zadanie skomponowanie przepisu i przygotowanie przekąski i deseru z wykorzystaniem jak największej ilości warzyw i owoców. W konkursie wzięło udział 17 dwuosobowych zespołów z 9 placówek oświatowych (4 szkół podstawowych i 5 gimnazjów) z terenu powiatu grodzkiego.

Szkoły uczestniczące w programie podjęły wiele własnych inicjatyw. Np.:

Gimnazjum nr 1 w Grodzisku Maz. zorganizowało „Tydzień Zdrowia”, podczas którego realizowano następujące działania:

- lekcje warsztatowe dla wszystkich klas dotyczące świadomego wyboru produktów pod hasłem „Jak zrozumieć etykiety” (z grupą uczniów przeprowadzono zajęcia warsztatowe w sklepie Biedronka),
- gazetki dotyczące zdrowego żywienia i wpływu aktywności fizycznej na zdrowie,
- podczas zajęć wychowania fizycznego prowadzone były pogadanki dotyczące aktywności fizycznej, instruktaże ćwiczeniowe,
- uczniowie przygotowali zdrowe przekąski i podczas przerw odbywała się degustacja przygotowanych potraw,
- odbył się konkurs wiedzy dotyczący świadomych wyborów konsumpcyjnych, bezpieczeństwa żywności oraz wpływu aktywności na zdrowie człowieka.

Gimnazjum w Jaktorowie:

- organizacja szkolnego konkursu kulinarnego, podczas którego uczniowie prezentowali swoje propozycje na zdrowe śniadania, obiady i kolacje. W czasie przygotowywania potraw uczniowie wyświetlali prezentacje multimedialne na tematy związane z żywnością. W spotkaniu uczestniczyło ok. 100 osób – uczniowie i nauczyciele.

2. Profilaktyka palenia tytoniu

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce

Głównymi zadaniami Programu jest ochrona ludności przed zdrowotnymi, społecznymi, środowiskowymi i ekonomicznymi konsekwencjami palenia tytoniu oraz wdychania dymu tytoniowego.

Przedsięwzięcia podejmowane w 2015 roku przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie profilaktyki antytytoniowej obejmowały realizację programów edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży, organizowanie obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu i Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu, dostarczanie materiałów edukacyjnych, informacyjnych dla partnerów i

współorganizatorów podejmowanych przedsięwzięć oraz nadzór nad przestrzeganiem zakazu palenia tytoniu w kontrolowanych obiektach.

Realizacja programów edukacyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży:

A. „Czyste Powietrze Wokół Nas” – program edukacyjny dla dzieci w wieku 5-6 lat, ich rodziców i opiekunów, którego głównym celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

Liczba przedszkoli, oddziałów przedszkolnych oraz innych form wychowania przedszkolnego, które przystąpiły do realizacji programu w powiecie grodziskim: 17.

Łączna liczba dzieci uczestniczących w programie: 1063.

Liczba rodziców biorących udział w programie: 843.

W ramach programu zorganizowano konkurs plastyczny pod hasłem „*Papierosy dymią, smrodzą i na zdrowie dzieci szkodzą*” – była to IV edycja konkursu. Do konkursu zgłosiło się 27 uczestników z 5 przedszkoli i 4 szkół podstawowych.

B. „Nie pal przy mnie, proszę” – program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych, który w ramach edukacji antytytoniowej odnosi się do problemu biernego palenia wśród dzieci. Kształtuje u najmłodszych postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.

Do V edycji programu przystąpiło 11 szkół podstawowych.

Łącznie w programie udział wzięło 1249 uczniów i 796 rodziców.

PSSE w Grodzisku Maz. zorganizowała IV Powiatowy Konkurs Plastyczny pod hasłem „*Nie pal przy mnie – nie chcę żyć w dymie*”. Do konkursu zgłosiło się 15 uczestników z 5 szkół podstawowych.

C. „Znajdź właściwe rozwiązanie” – program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów zwiększa odpowiedzialność za własne zdrowie wśród uczniów oraz kształtuje postawy wspierania ludzi, którzy pragną zerwać z nałogiem. Konstrukcja programu uwzględnia zajęcia, podczas których młodzież uczy się asertywności.

Do realizacji V edycji programu przystąpiło 5 szkół podstawowych oraz 4 gimnazja.

Program objął swoim zasięgiem 1301 uczniów, w tym 561 uczniów szkół podstawowych oraz 740 uczniów gimnazjów, a także rodziców – 500 osób.

Efektom realizacji programu jest wzrost wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie szkodliwości palenia oraz jego wpływu na stan zdrowia. 87% uczniów realizujących program wskazało, że poszerzyło wiedzę na temat negatywnych skutków palenia tytoniu oraz na temat zdrowotnych skutków palenia tytoniu.

PSSE w Grodzisku Maz. zaprosiła szkoły realizujące program do udziału w IV edycji konkursu plastycznego w tym roku zorganizowanego pod hasłem „*Papierosy? Nie dziękuję – wybieram wolność*”.

Finale trzech konkursów o tematyce antytytoniowej, podczas którego zostały wręczone pamiątkowe dyplomy i nagrody wszystkim uczestnikom, odbył się 30 kwietnia w siedzibie PSSE w Grodzisku Maz. Na finał zostały zaproszone wszystkie dzieci, wychowawcy, rodzice oraz przedstawiciele Starostwa. Ponadto została przygotowana wystawa wybranych prac konkursowych w foyer kina Centrum Kultury w Grodzisku Maz., która była udostępniona dla zwiedzających od 27 maja do 15 czerwca 2015r.

Realizacja kampanii społecznych:

A. Światowy Dzień Bez Tytoniu – ma na celu uświadomienie społeczeństwu kwestii szkodliwego oddziaływania palenia papierosów na zdrowie.

W 2015 roku adresatem kampanii był ogół społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

W ramach obchodów podjęto następujące działania:

- W dniu 29.05.2015r. w Zespole Szkół nr 1 w Grodzisku Maz. przedstawiciele Centrum Onkologii z Warszawy przeprowadzili wykład nt. Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem ze szczególnym naciskiem na punkt 1.: "Nie pal; jeśli już palisz, przestań. Jeśli nie potrafisz przestać, nie pal przy niepalących" oraz zorganizowali punkt pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu, z badań skorzystało ok. 30 osób. Ponadto udzielano poradnictwa antynikotynowego i prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych.
- W dniu 29.05.2015r. w Przedszkolu nr 1 im. Krasnala Hałabały przy ul. L. Zondka 5 w Grodzisku Maz. w ramach festynu rodzinnego osoby dorosłe mogły skorzystać z pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu i otrzymać tematyczne materiały edukacyjne. Wszyscy odwiedzający byli informowani o zbliżającym się Dniu bez Papierosa i otrzymywali ulotki dot. hasła tegorocznych obchodów.
- W dniu 30.05.2015r. odbył się XV Rajd Rowerowy "Sobota z Rodzinką" w Budach Michałowskich na "Wierzbowym Ranczo", gdzie pracownicy PSSE dokonywali pomiarów tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz prowadzili rozdawnictwo materiałów oświatowych.
- W dniu 31.05.2015r. podczas Dni Międzyborowa został utworzony punkt pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu, na którym były udzielane porady antynikotynowe połączone z rozdawnictwem ulotek.
- Organizacja wystawy antynikotynowej w Centrum Kultury w Grodzisku Mazowieckim.

Szacunkowo, działania te dotarły do blisko 2 tys. osób.

B. Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu – 3. czwartek listopada

W ramach obchodów odbyły się profilaktyczne akcje informacyjno-edukacyjne pod hasłem „Bądź modny – nie pal!” w czterech szkołach ponadgimnazjalnych – z inicjatywy Starostwa (wykłady specjalisty pt. „TYTOŃ – kto nad kim ma władzę?”, pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, ekspozycja walizki edukacyjnej przedstawiającej wpływ i skutki palenia tytoniu na ludzki

organizm).

Edukacją objęto ok. 1600 osób.

Comiesięczny monitoring dot. przestrzegania zakazu palenia tytoniu w placówkach oświatowych, przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych, zakładach pracy, lokalach gastronomiczno-rozrywkowych, obiektach kultury i wypoczynku, sportowych, służących obsłudze podróżnych oraz w pomieszczeniach użytku publicznego. Na podstawie przeprowadzonych 878 kontroli pod kątem przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych stwierdzono, że zakaz palenia tytoniu nie był przestrzegany w 3 obiektach. Wydano 1 decyzję administracyjną za nieumieszczenie znaku zakazu palenia.

3. Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Główny Inspektorat Sanitarny we współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutem Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera w Łodzi oraz Instytutem Medycyny Wsi im. W. Chodźki w Lublinie realizuje Projekt KIK/68 „**Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych**” współfinansowany w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Głównym celem Projektu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym.

Dodatkowo Główny Inspektorat Sanitarny rozpoczął w 2015 r. ogólnopolską kampanię społeczną pod hasłem „**Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!**”, której celem jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. Kampania adresowana jest do kobiet w wieku prokreacyjnym, ciężarnych oraz ich rodzin i bliskich. W trakcie jej trwania pojawiły się spoty telewizyjne i radiowe, broszury, ulotki edukacyjne i plakaty.

Podjęte działania w zakresie Projektu:

- zamieszczenie informacji o kampanii pt. „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!” i materiały dot. dopalaczy na stronie internetowej PSSE,
- akcja ulotkowa i plakatowa w przychodniach, szkołach, salonach kosmetyczno-fryzjerskich i aptekach,
- udział w imprezach prozdrowotnych dla społeczności lokalnej (w tym punkty edukacyjne).

Liczba odbiorców: 2920

W ramach powyższego Projektu powstał program edukacyjny „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**” autorstwa Pana dr Krzysztofa Wojcieszka. Celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadgimnazjalnych i ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu i narkotyków). Instytucja Realizująca opracowała i wydała pakiety edukacyjne, w skład których wchodzi podręcznik z płytą CD opracowany przez autora programu, pakiet broszur i ulotek dla uczniów, ulotki dla rodziców, plakaty oraz ankiety

ewaluacyjne dla uczniów.

W roku szkolnym 2014/2015 w powiecie grodziskim program był realizowany przez 5 szkół ponadgimnazjalnych (2 licea, 2 technika, 1 zasadniczą szkołę zawodową).

Liczba uczniów biorących udział w programie: 230

Liczba rodziców biorących udział w programie: 150

4. Profilaktyka HIV/AIDS

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Cel główny:

- ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS.

Cele szczegółowe:

- wzrost poziomu wiedzy na temat HIV i AIDS,
- zmniejszenie poziomu ryzykownych zachowań,
- zwiększenie odpowiedzialności za własne zdrowie,
- zwiększenie liczby osób wykonujących badania na obecność wirusa HIV.

Grupa docelowa:

- ogół społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży gimnazjalnej i szkół ponadgimnazjalnych, nauczycieli, rodziców i opiekunów, pacjentów i personelu podmiotów leczniczych.

Realizatorzy:

- nauczyciele i pedagodzy szkolni,
- pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania,
- lekarze, pielęgniarki i położne.

Liczba odbiorców programu: 2064

Liczba jednostek objętych programem: 36

W placówkach oświatowych szkolni realizatorzy przeprowadzili wiele pogadań z młodzieżą. Organizowane były konkursy szkolne (m.in. na prezentację multimedialną, plastyczne).

Na stronie internetowej PSSE zamieszczono informacje o kampanii społecznej pt. „HIVokryzja. Wyleczmy się”, o PKD i Europejskim Tygodniu Testowania na HIV.

W zakresie współpracy z podmiotami leczniczymi realizowano działania dot. kampanii informacyjnej pt. „Znam rekomendacje PTN AIDS. Zalecam test na HIV” skierowanej do środowisk medycznych, w szczególności lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, lekarzy ginekologów oraz pielęgniarek i położnych, a poprzez te grupy zawodowe, do ogółu społeczeństwa. Celem działań kampanijnych było upowszechnienie wczesnej diagnostyki zakażenia HIV, która ogranicza liczbę nowych zakażeń i pozwala w odpowiednim czasie rozpocząć terapię antyretrowirusową (ARV).

Programy wojewódzkie

1. Profilaktyka raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”

Cel główny:

- zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy, w tym wirusa HPV,
- podniesienie wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna),
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

Grupa docelowa:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych,
- rodzice i opiekunowie uczniów,
- kadra pedagogiczna szkół.

Realizatorzy:

- nauczyciele i pedagodzy w szkołach,
- pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania,
- lekarze.

Działania:

- zajęcia warsztatowe z wykorzystaniem prezentacji,
- gazetki szkolne,
- pogadanki lub prelekcje prowadzone przez specjalistów,
- imprezy prozdrowotne organizowane w szkole;
- zebrania z rodzicami,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych.

Liczba szkół ponadgimnazjalnych, które realizowały program: 5

Liczba gimnazjów realizujących program: 3

Liczba odbiorców działań: 711 uczniów, 60 pracowników szkół i 97 rodziców

2. Profilaktyka raka piersi „Zdrowe piersi są OK!”

Cel główny:

- upowszechnienie samobadania piersi wśród młodych dziewcząt i ich matek.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie świadomości, że wczesne wykrycie guzów przez samokontrolę i wczesne podjęcie leczenia to jedna z metod profilaktycznych dająca szansę wyleczenia choroby nowotworowej piersi,
- wykształcenie nawyku samobadania piersi.

Grupa docelowa:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz ich mamy,

- nauczyciele.

Realizatorzy:

- pedagodzy i nauczyciele placówek nauczania i wychowania,
- pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania,
- personel służby zdrowia.

Liczba odbiorców działań: 588 uczniów, 182 rodziców, 75 pracowników szkół

Liczba jednostek objętych działaniami: 4

Działania:

- ankietyzacja uczniów,
- zajęcia warsztatowe zaproponowane w poradniku z wykorzystaniem konspektów i prezentacji,
- imprezy prozdrowotne organizowane w szkole,
- konkursy i gazetki szkolne,
- dystrybucja materiałów,
- zebrania z rodzicami.

Pod koniec 2015 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Grodzisku Maz. zakupiła fantomy piersi do nauki samobadania piersi, które będą wypożyczane do szkół na zajęcia edukacyjne z młodzieżą, a także będą wykorzystywane podczas akcji prozdrowotnych skierowanych do społeczności lokalnej.

Programy lokalne

Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze

1. „Kleszcz mały czy duży, nic dobrego nie wróży”

Cel główny:

- zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka.

Cele szczegółowe:

- edukacja młodzieży szkół gimnazjalnych w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych,
- promowanie skutecznych metod profilaktyki kleszczowego zapalenia opon mózgowych oraz boreliozy (w tym szczepienia profilaktyczne).

Grupa docelowa:

- młodzież szkół gimnazjalnych,
- rodzice,
- nauczyciele,
- społeczność lokalna.

Koordinator, realizatorzy, partnerzy:

- koordinator powiatowy: pracownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia
- realizatorzy: nauczyciele biologii, pielęgniarki szkolne, pedagodzy szkolni
- partnerzy: Fundacja „Aby żyć”.

Liczba jednostek objętych oddziaływaniem:

- gimnazja – 6

Liczba adresatów:

- uczniowie klas I: 333
- uczniowie klas II: 251
- uczniowie klas III: 174
- rodzice: 71
- nauczyciele: 92

Zasadnicze działania:

- szkolenie dla nauczycieli zorganizowane przez gimnazjum,
- wykłady, prelekcje, pogadanki, instruktaże w szkołach,
- konkursy w szkołach,
- emisja filmu edukacyjnego i formy wizualne w szkołach i siedzibie PSSE,
- apele szkolne,
- przeprowadzenie testów wiedzy dla uczniów,
- przekazanie materiałów edukacyjnych do szkół, a następnie uczniom i rodzicom,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych promujących szczepienia przeciwko KZM do 17 podmiotów leczniczych.

2. „Chroń się przed kleszczami, wszystkimi sposobami”

Cel główny:

- edukacja w zakresie zagrożeń wywoływanych przez kleszcze oraz sposobów stosowania profilaktyki chorób odkleszczowych.

Cele szczegółowe:

- podniesienie poziomu wiedzy o chorobach odkleszczowych,
- poznanie sposobów zapobiegania chorobom odkleszczowym,
- uświadomienie wagi problemu ugryzień przez kleszcze.

Grupa docelowa:

- dzieci w wieku przedszkolnym,
- uczniowie szkół podstawowych,
- rodzice i opiekunowie,
- kadra pedagogiczna,
- pielęgniarki szkolne.

Koordinator, realizatorzy, partnerzy:

- koordinator powiatowy: pracownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,
- realizatorzy: nauczyciele biologii, pielęgniarki szkolne, pedagodzy szkolni,
- partnerzy: Fundacja „Aby żyć”, lekarz weterynarii, Straż Ochrony Zwierząt.

Liczba jednostek (szkół, podmiotów leczniczych lub innych jednostek objętych oddziaływaniem):

- przedszkola – 5
- szkoły podstawowe – 8

Liczba adresatów:

- dzieci w wieku przedszkolnym: 521
- uczniowie z klas I-VI SP: 797
- nauczyciele: 82
- rodzice: 612

Zasadnicze działania:

- spotkania dot. treści programowych dla pracowników placówek oświatowych prowadzone przez pielęgniarki szkolne,
- spotkania z rodzicami,
- zajęcia dla dzieci w oparciu o scenariusze zawarte w poradniku,
- spotkania ze specjalistami,
- projekcje filmu edukacyjnego,
- instruktaże usuwania kleszcza,
- gazetki szkolne,
- test wiedzy przed i po zajęciach.

Profilaktyka chorób meningokokowych

3. „Pierwszy dzwonek”

Cel główny:

- kształtowanie potrzeby codziennej troski o zdrowie poprzez prawidłowe zachowania prozdrowotne i szczepienia ochronne.

Cele szczegółowe:

- uświadomienie uczniom, czym są meningokoki, jakie niosą ze sobą zagrożenia,
- pokazanie dróg zakażenia meningokokami,
- kształtowanie postaw i właściwych zachowań w grupie, dzięki którym można uniknąć zakażenia meningokokami,
- uświadomienie uczniom i rodzicom, jak ważne jest szczepienie,
- utrwalenie podstawowych zachowań profilaktycznych.

Grupa docelowa:

- uczniowie klas IV-VI szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych,
- rodzice i opiekunowie,
- nauczyciele i wychowawcy.

Koordinator, realizatorzy, partnerzy:

- koordinator powiatowy: pracownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia,
- realizatorzy: pielęgniarki szkolne,
- partnerzy: Fundacja „Aby żyć”.

Liczba jednostek (szkół, podmiotów leczniczych lub innych jednostek objętych oddziaływaniem):

- szkoły podstawowe – 1

Liczba adresatów:

- dzieci z klas I-VI szkół podstawowych: 176

- uczniowie gimnazjum z kl. I: 62
- nauczyciele: 17
- rodzice: 84

Zasadnicze działania:

- zajęcia dla dzieci w oparciu o scenariusze zawarte w poradniku,
- apel szkolny,
- poradnictwo, rozmowy indywidualne,
- emisja filmu edukacyjnego,
- gazetka szkolna,
- rozdanie rodzicom ulotek informacyjnych,
- dystrybucja broszur pt. „Szczepienia przeciwko pneumokokom. O co pytają rodzice?” do 6 największych podmiotów leczniczych.

REALIZACJA INTERWENCJI NIEPROGRAMOWYCH

Interwencje nieprogramowe ogólnopolskie

1. Światowy Dzień Zdrowia 2015

Temat przewodni: **Bezpieczeństwo Żywności**

Hasło: **„Z pola na stół – uczyni jedzenie bezpiecznym”**

Cel:

- zachęcenie konsumentów do sprawdzania, czy znajdujący się na ich talerzach posiłek jest bezpieczny (zadawanie pytań, sprawdzanie etykiet, przestrzeganie zasad higieny podczas przygotowywania posiłków).

Grupa docelowa:

- dzieci w wieku przedszkolnym,
- uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- nauczyciele i pracownicy placówek oświatowych,
- rodzice,
- społeczność lokalna.

Ramy czasowe: marzec – kwiecień – maj 2015r.

Koordynator, realizatorzy, partnerzy:

- koordynator powiatowy – pracownik PSSE w Grodzisku Maz. (OZiPZ),
- koordynatorzy szkolni – nauczyciele,
- realizatorzy: nauczyciele, wychowawcy grup, pielęgniarka szkolna, opiekunowie świetlic szkolnych, bibliotekarz szkolny, pracownicy podmiotów leczniczych, rodzice, wybrani uczniowie gimnazjum,
- partnerzy: firmy cateringowe, rodzice, Stowarzyszenie „Chętmonie”, Stowarzyszenie „Tylko naturalnie”, Szkolne Koło PCK, Bank Żywności, Firma Bakoma Sp. z o.o., Klub Seniora w Grodzisku Maz.

Działania:

- wykłady i pogadanki w placówkach oświatowych,
- szkolne apele z okazji Dnia Zdrowia,
- emisje filmów dot. zdrowego żywienia,
- warsztaty kulinarne,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych,
- konkurs plastyczny pod hasłem „Sposoby na zdrowie” w Szkole Podstawowej w Książenicach,
- uprawa wiosennego ogródka (hodowanie m.in. szczypiorku i rzeżuchy, które były spożywane podczas drugich śniadań w szkole) – Nowa Prywatna Szkoła Podstawowa w Milanówku,
- quiz na temat zdrowia połączony z programem artystycznym w Szkole Podstawowej nr 4 w Grodzisku Maz.,
- przygotowanie listy pokarmów, których należy unikać w Szkole Podstawowej w Skułach,
- kiermasz roślin i zdrowej regionalnej żywności oraz lekcje edukacyjne w Szkole Podstawowej w Adamowiźnie pod hasłem „5 kroków do bezpiecznej żywności. Bezpieczna żywność w podróży”,
- pokaz mody warzywno-owocowej, piosenki o tematyce zdrowotnej w Zespole Szkół w Bożej Woli,
- opracowanie projektu „Cukier albo zdrowie”,
- wycieczka na Targowisko Miejskie w celu obserwacji produktów kupowanych przez mieszkańców Grodzisk Maz., a także rozpoznawania i nazywania produktów
- spotkanie z cyklu „Ciekawy człowiek” z p. Marcinem Herbutem, kucharzem

Liczba odbiorców: 4486 (dzieci, młodzież i dorośli)

2. Bezpieczny Letni i Zimowy Wypoczynek

Cel główny:

- propagowanie prozdrowotnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom związanym z wypoczynkiem letnim i zimowym,
- kształtowanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy.

Grupa docelowa:

- dzieci i młodzież przebywająca w placówkach organizujących wypoczynek letni i zimowy,
- opiekunowie,
- uczestnicy imprez plenerowych.

Realizatorzy:

- kierownicy i wychowawcy grup na półkoloniach,
- nauczyciele i pedagodzy,
- lokalne media.

Działania:

- podejmowanie działań edukacyjnych propagujących bezpieczne zachowania w okresie ferii zimowych i wakacji wśród dzieci i opiekunów półkolonii oraz uczestników Festynu. W placówkach przeprowadzono rozmowy z opiekunami, pozostawiano materiały edukacyjne dla dzieci i rodziców o następującej tematyce zdrowotnej: profilaktyka zatruc pokarmowych, chorób odzwierzęcych i odkleszczowych, zasady dot. przebywania na słońcu, bezpieczne grzybobranie, zdrowe odżywianie, higiena osobista, życia wolnego od używek.
- w trakcie spotkań dzieci brały udział w zabawach z „Zaczarowanym pudłem”, które polegały na odgadywaniu ukrytych przedmiotów za pomocą dotyku i opowiadaniu, jaki związek ze zdrowiem ma dana rzecz.
- do Ośrodka Sportu i Rekreacji Gminy Grodzisk Maz., Ośrodka Kultury w Grodzisku Maz. i Biblioteki Publicznej w Grodzisku Maz. przekazano materiały edukacyjne nt. profilaktyki narkotyków i „dopalaczy” adresowane do młodzieży i rodziców.
- w ramach Akcji Letniej 2015 zorganizowano konkurs plastyczny pod hasłem „Zdrowe i bezpieczne wakacje”. Do konkursu nadesłano 9 prac, których autorami były dzieci z dwóch świetlic TPD.
- na stronie internetowej PSSE zamieszczono informacje nt bezpiecznych ferii, wakacji, wyniki wakacyjnego konkursu plastycznego oraz inf. nt. barszczu Sosnowskiego.
- w siedzibie PSSE przygotowano gazetkę tematyczną i udostępniono materiały edukacyjne dot. zasad bezpiecznego wypoczynku.
- pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia uczestniczyli w audycji radiowej dot. działań podejmowanych przez Inspekcję Sanitarną w celu zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieciom i dorosłym.

Liczba odbiorców działań: 1054

3. Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Cele:

- zwrócenie uwagi na problem antybiotykooporności,
- podniesienie poziomu świadomości społecznej w zakresie szkodliwości nadużywania oraz niewłaściwego stosowania antybiotyków.

Grupa docelowa:

- ogół społeczeństwa.

Działania:

- gazetka tematyczna w siedzibie PSSE,
- zamieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych do 15 placówek oświatowych i 18 podmiotów leczniczych.

4. Profilaktyka używania nowych narkotyków („dopalaczy”)

Cel:

- przekazanie informacji o zagrożeniach związanych z nowymi środkami psychoaktywnymi.

Grupa docelowa:

- dyrektorzy, nauczyciele placówek nauczania i wychowania,
- młodzież szkolna,
- uczestnicy letniego wypoczynku,
- rodzice,
- personel medyczny,
- społeczność lokalna.

Liczba adresatów:

- personel medyczny – 36
- przedstawiciele placówek oświatowych – 30
- dzieci i młodzież – 388
- rodzice – 40
- społeczność lokalna – 640.

Działania:

- szkolenie dla przedstawicieli służb medycznych nt. „Dopalacze – rodzaje, aspekty prawne, wpływ na zdrowie, zasady postępowania w przypadku zatrucia” zorganizowane w Szpitalu Zachodnim w Grodzisku Mazowieckim,
- spotkania z uczniami szkoły podstawowej nt. profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych – 6 lekcji,
- dystrybucja materiałów oświatowych do 30 placówek oświatowych, 18 podmiotów leczniczych, Oddziału SOR Szpitala Zachodniego w Grodzisku Maz., ośrodka sportu, domu kultury, biblioteki publicznej, 4 świetlic środowiskowych,
- ekspozycje wizualne w siedzibie PSSE,
- informacje na stronie internetowej PSSE.

Współpraca:

- Komenda Powiatowa Policji w Grodzisku Mazowieckim,
- Szpital Zachodni (SOR) w Grodzisku Maz.

5. Kampania Zaszczep w sobie chęć szczepienia:

Cele:

- zwiększenie zaufania społeczeństwa do działań na rzecz profilaktyki chorób zakaźnych,
- podniesienie poziomu wiedzy w zakresie umiejętności zapobiegania chorobom zakaźnym, którym można przeciwdziałać na drodze szczepień ochronnych,
- wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.

Grupa docelowa:

- społeczność lokalna.

Ramy czasowe: kwiecień 2015 rok

Adresaci:

- radiostuchacze,
- pracownicy PSSE i petenci – ok. 150 osób.

Działania:

- audycja radiowa, współpraca z Sekcją EPN,
- gazetka informacyjna w siedzibie PSSE.

Interwencje nieprogramowe wojewódzkie

1. Mazowiecka Akademia Seniora

Cele:

- zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych,
- promocja zdrowego stylu życia.

Grupa docelowa:

- liderzy MAS,
- osoby starsze.

Liczba adresatów:

- seniorzy – ok. 270 osób

Działania:

- spotkanie z liderem Mazowieckiej Akademii Seniora,
- spotkanie z osobami należącymi do Klubu Seniora w Grodzisku Maz. nt. szczepień ochronnych i bezpieczeństwa żywności,
- spotkanie ze słuchaczami Uniwersytetu Trzeciego Wieku nt. szczepień ochronnych (wykład poprowadził przedstawiciel Sekcji EPN).

Współpraca:

- Fundacja „Miłujące serca”,
- Klub Seniora,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Grodzisku Maz.

Interwencje nieprogramowe lokalne:

1. Od samobadania piersi do mammografii

Cele:

- przekazanie wiedzy na temat raka piersi,
- zwiększenie świadomości o istnieniu czynników ryzyka raka oraz uwrażliwienie kobiet na profilaktykę,
- kształtowanie postaw zdrowotnych (samobadanie piersi, możliwość identyfikacji znaków ostrzegawczych, wyrobienie nawyku poddawania się badaniom profilaktycznym).

Grupa docelowa:

- kobiety,
- dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Liczba adresatów:

- kobiety – ok. 40 osób
- dzieci – ok. 240 osób
- społeczność lokalna – ok. 300 osób

Działania:

- dystrybucja materiałów edukacyjnych do 5 salonów kosmetyczno-fryzjerskich, 6 placówek oświatowych (dla rodziców), 18 podmiotów leczniczych, apteki, 4 zakładów pracy.
- rozmowy z kobietami i dystrybucja materiałów edukacyjnych podczas imprez plenerowych,
- akcja prozdrowotna: *Laurka dla Mamy* – „*Badajcie się Drogie Mamy, bo my dzieci Was kochamy*” adresowana do dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych i ich mam. Akcje zorganizowano podczas 5 imprez plenerowych, rozdyskrebowano ok. 240 laurki,
- w październiku odbyło się spotkanie z przedstawicielami Klubu Sportowego dla Kobiet „Mrs. Sporty”, podczas którego zaproponowano włączenie się w akcję i rozpowszechnienie ulotek, zawieszek i kalendarzyków menstruacyjnych z instruktażem samobadania piersi wśród kobiet uczestniczących w zajęciach organizowanych przez Klub. Dodatkowo w Klubie zawieszono plakat promujący dbanie o piersi, dystrybuowano różowe wstążeczki jak symbol solidarności z osobami chorymi na raka piersi. Działaniami objęto ok. 100 osób.

2. Profilaktyka wszawicy

Cele:

- zmniejszenie liczby występowania wszawicy,
- zwiększenie wiedzy z zakresu zapobiegania wszawicy oraz kształtowanie aktywnych postaw prozdrowotnych.

Grupa docelowa:

- rodzice i opiekunowie,
- pracownicy placówek oświatowych,
- dzieci.

Liczba adresatów:

- rodzice – ok. 30 osób
- pracownicy placówek oświatowych – ok. 60 osób

Działania:

- poradnictwo – rozmowy z rodzicami, dyrektorami placówek oświatowych, pielęgniarkami szkolnymi,
- prezentacja multimedialna,
- spotkania z rodzicami podczas zebrań – w Przedszkolu nr 7 w Grodzisku Maz. i Szkole Podstawowej nr 4 w Grodzisku Maz.,
- gazetka informacyjna w siedzibie PSSE,

- przekazanie drogą e-mailową materiałów edukacyjnych (ulotek, poradnika Joanny Izdebskiej pt. „Wszy Poznaj i pokonaj problem” – Wydawnictwo Naukowe PWN, kolorowanek) do placówek oświatowych,
- dystrybucja materiałów podczas imprez plenerowych.

3. Europejski Kodeks Walki z Rakiem

Cele:

- stwarzanie warunków oraz kształtowanie motywacji, wiedzy i umiejętności w zakresie wpływu zdrowego stylu życia na zapobieganie chorobom nowotworowym,
- kształtowanie świadomości znaczenia aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia.

Grupa docelowa:

- młodzież szkolna,
- rodzice i opiekunowie młodzieży,
- nauczyciele,
- społeczność lokalna.

Liczba adresatów:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych – 450
- uczniowie gimnazjów - 360
- nauczyciele – 55

Działania:

- organizacja konkursu plastycznego na plakat pod hasłem „Chodzę, biegam, więc jestem” adresowanego do uczniów 2 szkół gimnazjalnych,
- spotkania w 3 szkołach ponadgimnazjalnych i 2 gimnazjalnych z przedstawicielami Centrum Onkologii w Warszawie nt. Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych do 9 podmiotów leczniczych, 4 zakładów pracy i 15 placówek oświatowych.

4. Bezpieczne opalanie

Cele:

- przekazanie wiedzy na temat skutków nadmiernej ekspozycji na słońce,
- zapoznanie z zasadami bezpiecznego przebywania na słońcu.

Grupa docelowa:

- młodzież szkolna,
- uczestnicy wypoczynku letniego,
- społeczność lokalna.

Ramy czasowe: czerwiec – sierpień 2015r.

Liczba adresatów:

- uczestnicy półkolonii – 197 osób
- młodzież i dorośli – ok. 500 osób

Działania:

- pogadanki z dziećmi podczas Akcji Letniej,
- dystrybucja materiałów edukacyjnych do 13 placówek oświatowych, 1 podmiotu leczniczego oraz podczas imprez plenerowych.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNO – SZKOLENIOWA

1. Szkolenia organizowane/ współorganizowane przez PSSE w ramach działalności oz i pz:

Liczba szkoleń	Liczba uczestników szkoleń
2	75

3. Narady organizowane/ współorganizowane przez PSSE w ramach działalności oz i pz:

Liczba narad	Liczba uczestników narad
5	20

4. Poradnictwo:

Liczba porad	Liczba osób, którym udzielono poradnictwa
355	387

PODSUMOWANIE

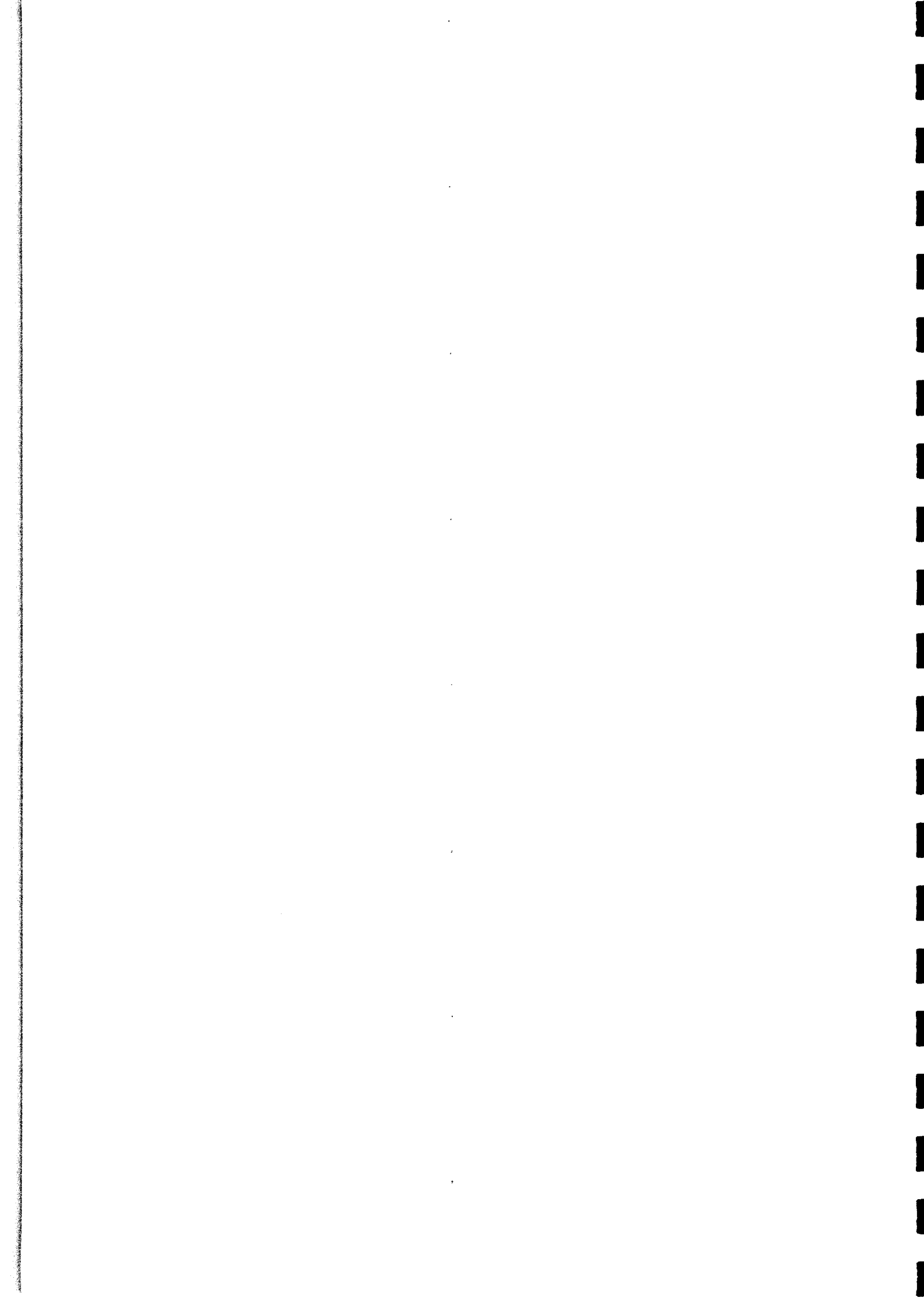
Głównym celem działań pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej było kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz pogłębienie świadomości w zakresie zachowań ryzykownych dla zdrowia. Powyższe działania obejmowały realizację programów edukacyjnych oraz kampanii społecznych. Wszystkim placówkom realizującym programy prozdrowotne przekazaliśmy dyplomy z podziękowaniem za dotychczasową współpracę i zaangażowanie w realizowane interwencje.

Wzięliśmy udział w pięciu spotkaniach z przedstawicielami Kuratorium Oświaty w Warszawie na temat prowadzonej współpracy w zakresie ochrony zdrowia uczniów, które odbyły się w placówkach oświatowych. W dwóch podmiotach leczniczych zostały przeprowadzone diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych, w wyniku których zainicjowano nowe wspólne działania, takie jak akcje prozdrowotne w przychodniach adresowane do pacjentów. Włączyliśmy się w różnorodne przedsięwzięcia skierowane do społeczności lokalnej uczestnicząc w 12 imprezach plenerowych i przygotowując stoiska edukacyjno-pomiarowe, podczas których wykonano ok. 340 pomiarów zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu u czynnych i biernych palaczy.

W celu bardziej skutecznej realizacji przedsięwzięć prozdrowotnych nawiązaliśmy współpracę z następującymi instytucjami:

- Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Warszawie,
- Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi oraz Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy z Centrum Onkologii w Warszawie,
- szpitalem i podmiotami leczniczymi z terenu powiatu grodziskiego,
- przedszkolami i szkołami wszystkich szczebli z terenu powiatu grodziskiego,
- świetlicami środowiskowymi z terenu powiatu grodziskiego
- ośrodkami kultury,
- Biblioteką Publiczną w Grodzisku Maz.,
- władzami lokalnymi i samorządowymi na poziomie powiatowym i gminnym,
- Agencją Rynku Rolnego (OT w Warszawie),
- Komendą Powiatową Policji w Grodzisku Mazowieckim,
- Prokuraturą Rejonową w Grodzisku Maz.
- Ochotniczą Strażą Pożarną w Grodzisku Maz.
- lokalnymi mediami,
- lokalnymi przedsiębiorstwami,
- salonami fryzjersko-kosmetycznymi,
- Fundacją „Aby żyć”,
- Fundacją „Miłujące serca”,
- Stowarzyszeniem „Bezpieczne Miasto i Gmina Grodzisk Mazowiecki”,
- Stowarzyszeniem Przedsiębiorców Ziemi Grodziskiej,
- Fundacją „Miłujące serca”,
- Klubem Seniora – Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Stowarzyszeniem „Europa i My”,
- Klubem Sportowym „Biegi Grodzisk Maz.,
- Centrum Dietetycznym NATURHOUSE w Grodzisku Maz.,
- firmą Enebcó,
- Klubem Fitness Mrs. Sporty – Strefa Kobiet w Grodzisku Maz.

Zauważalny jest fakt, iż wiedza społeczeństwa w zakresie zachowań prozdrowotnych oraz świadomość, że zdrowie w bardzo dużym stopniu zależy od naszych świadomych decyzji i wyborów, wzrasta w miarę prowadzonej profilaktyki i realizacji przedsięwzięć.

DZIAŁALNOŚĆ NA TERENIE POWIATU GRODZISKIEGO W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO W ROKU 2015.

Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmuje się ochroną zdrowia publicznego na terenie Powiatu Grodziskiego na wielu płaszczyznach, wykonując zadania o charakterze prewencyjnym, które zostały określone w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. z dnia 26 sierpnia 2015 r., Dz. U. z 2015 r. poz. 1412). Ocenę stanu sanitarnego powiatu grodziskiego przeprowadzono na podstawie zakresu działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, do którego należą w szczególności:

1. opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
2. uzgadnianie (w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko) zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
3. wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz określanie ewentualnego zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
4. uzgadnianie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji środowiskowej,
5. uzgadnianie dokumentacji projektowej obiektów budowlanych (budowa, zmiana sposobu użytkowania) pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
6. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w trybie art. 56 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn zm.),
7. opiniowanie spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych obiektów i lokali usługowych, w których w wyniku prowadzonych prac budowlanych oraz adaptacyjno-montażowych dokonano zmiany przeznaczenia.

W 2015 r. sporządzono łącznie **205 decyzji i opinii** dotyczących powyższych zagadnień.

W ramach prowadzonej przez Sekcję działalności zaopiniowano **22 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin**, w tym:

- 2 na terenie gminy Jaktorów,
- 1 na terenie gminy Baranów,
- 8 na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki,
- 10 na terenie gminy Żabia Wola
- 1 na terenie Miasta Milanówka

W trakcie uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego szczególną uwagę zwracano na ustalenia w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, komunikacji i zasad uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną, mając na względzie minimalizację zagrożeń dla terenów zabudowy mieszkaniowej i zabudowy chronionej (obiekty ochrony zdrowia, placówki oświatowe, domy pomocy społecznej) oraz zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej.

Zgłaszane przez PPIS w wydawanych opiniach sanitarnych dotyczących opracowywanych dokumentów planistycznych zastrzeżenia i uwagi z zakresu, m.in.:

- właściwych zasad ochrony środowiska naturalnego, w tym ochrony istniejących wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem i degradacją, a także dokonywania zmian w przebiegu drenażu rolniczego oraz kanalizowania i udrażniania rowów melioracyjnych na warunkach wynikających z przepisów prawa wodnego,
- przestrzegania wymagań i zakazów na terenach położonych w obrębie obszarów cennych przyrodniczo, w tym m.in.: w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- realizacji niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub urządzeń ochrony środowiska zapewniających ochronę gleby, wód powierzchniowych i podziemnych oraz powietrza równocześnie lub wyprzedzająco w stosunku do realizacji inwestycji i urządzeń na terenach objętych planami,
- uszczegóławiania zapisów dotyczących gospodarki odpadami, w tym zapewniania w granicach działek miejsc do czasowego gromadzenia odpadów w sposób nie zagrażający środowisku

zostały uwzględnione przez organy przygotowujące projekty uchwał.

Spośród 22 zaopiniowanych dokumentów jeden nie uzyskał pozytywnej akceptacji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grodzisku Mazowieckim, z uwagi na niespełnienie podstawowych wymagań charakteryzujących środowisko gruntowo-wodne na terenach przeznaczonych pod poszerzenie istniejącego cmentarza.

Projektowane w opiniowanych dokumentach rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne miały na celu poprawę warunków sanitarnych powiatu poprzez, m.in. rozbudowę istniejących i budowę nowych sieci wodociągowych, budowę infrastruktury kanalizacyjnej oraz uregulowanie zasad gospodarki odpadami. Zmiany zaproponowane w projektach sporządzanych miejscowych planów miały posłużyć zaspokajaniu potrzeb lokalnej społeczności poprzez rozwój, m.in. budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz zwiększenie arealów istniejących gospodarstw rolnych przy jednoczesnym zapewnieniu właściwych zasad ochrony środowiska naturalnego. W powiecie grodziskim stopniowo zwiększa się ilość sieci wodociągowych i kanalizacyjnych oddawanych do użytkowania. Działania te wpływają na poprawę stanu środowiska, a zwłaszcza stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochronę wód podziemnych. Systematyczna rozbudowa sieci wodociągowych umożliwi coraz szerszej liczbie odbiorców zaopatrzenie w wodę do picia właściwej jakości i w odpowiedniej ilości z ujęć publicznych. W związku z zainwestowaniem terenów powiatu grodziskiego oraz wyznaczeniem nowych funkcji użytkowych obszarów dotychczas nieużytkowanych wprowadzono zmiany w układzie komunikacyjnym dostosowując istniejące ciągi komunikacyjne do wymogów przepisów prawa oraz wyznaczając nowe drogi wraz z towarzyszącą im infrastrukturą techniczną. Zmiany wprowadzone zapisami miejscowych planów przyczyniły się do uwydatnienia wartości kulturowych obszaru powiatu podtrzymując jego historyczny charakter i istniejący ład przestrzenny.

W ramach zadań Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2015 r. zaopiniowano **jeden projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Baranów**. Analizowany projekt zakładał stworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju gminy, przy zachowaniu niezbędnego komfortu przestrzennego, wartości kulturowych i przyrodniczych, prowadzących do polepszenia standardu życia lokalnej społeczności. Nowe ustalenia dokumentu miały na celu dostosowanie rozwoju gminy do zmieniających się uwarunkowań, zwiększenia obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługi, jednocześnie chroniąc obszary rolnicze położone w kompleksach żyznych gleb. Projekt Studium wyznaczył lokalizację stref aktywności gospodarczej obejmującej obiekty produkcyjne, magazyny i usługi związane z obsługą ruchu tranzytowego, a także strefy obszarów rozwoju usług i handlu w postaci obiektów sportowych, rekreacyjnych i turystycznych oraz hoteli i gospodarstw agroturystycznych. Zapisy Studium umożliwiły realizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii, szczególnie wykorzystanie energii słonecznej, w postaci ogniw fotowoltaicznych. Przyjęte w projekcie rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne zakładały ograniczenie uciążliwości dla dotychczasowego i projektowanego użytkowania terenów znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanej budowy Linii Kolei Dużych Prędkości Wrocław/Poznań – Łódź – Warszawa, w tym wskazanie wymogów chroniących środowisko.

W 2015 r. wydano **10 opinii sanitarnych uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:**

- 7 dla Gminy Grodzisk Mazowiecki,
- 2 dla gminy Jaktorów,
- 1 dla miasta Milanówek

Dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wydano **37 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko**, w tym dla 13 przedsięwzięć nałożono obowiązek sporządzenia raportu. Wydano **11 pozytywnych opinii o uzgodnieniu środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia** wymaganych przed wydaniem decyzji środowiskowej określając warunki, po spełnieniu których eksploatacja projektowanych przedsięwzięć nie spowoduje zagrożenia dla środowiska naturalnego, w tym zdrowia i życia ludzi.

Sporządzono **4 opinie sanitarne o projektach architektoniczno-budowlanych**. Wszystkie opiniowane dokumentacje projektowe spełniały wymagania higieniczne i zdrowotne. Przedłożone do zaopiniowania projekty dotyczyły głównie inwestycji związanych ze zmianą sposobu użytkowania na funkcje oświatowe, a także budowy obiektów o charakterze publicznym. Uzgadnianie inwestycji na etapie projektowania eliminuje w początkowej fazie m.in. nieprawidłowości w zakresie rozwiązań funkcjonalnych, instalacji wodno-kanalizacyjnej, wentylacji, technologii oraz warunków higieniczno-sanitarnych przewidzianych dla pracowników, co w konsekwencji przyspiesza proces odbioru inwestycji.

Rozpatrzono **120 zgłoszeń zakończenia budowy obiektów budowlanych**, które dotyczyły głównie budynków mieszkalnych, usługowych i rekreacyjno-sportowych, a także instalacji infrastruktury technicznej, w postaci sieci kanalizacyjnych i urządzeń elektroenergetycznych oraz infrastruktury kolejowej. Przeprowadzono **85 kontroli obiektów**, w tym obiektów nowo wybudowanych zajmując stanowisko w zakresie dopuszczenia do użytkowania w trybie art. 56 Ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.), a także oceniając spełnienie warunków higieniczno-sanitarnych w obiektach, w których dokonano istotnych zmian przeznaczenia. Łącznie wydano **92 opinie sanitarne, w związku z adaptacją lokali usługowych** i ich przystosowaniem do pełnienia nowych funkcji użytkowych oraz **7 decyzji merytorycznych** nie zgłaszających sprzeciwu i nie wnoszących uwag na podstawie przepisów Ustawy Prawo Budowlane. Skontrolowano:

- 23 obiekty żywieniowe i związane z obrotem żywnością,
- 19 obiektów oświatowych,
- 5 placówek świadczących usługi medyczne,
- 8 zakładów fryzjersko-kosmetycznych,
- 4 obiekty sportowo-rekreacyjne,
- 15 budynków usługowo-handlowych,
- 3 apteki ogólnodostępne
- 5 innych obiektów

Dodatkowo przeprowadzono 3 kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń PPIS i usunięcie stwierdzonych w trakcie czynności odbiorowych nieprawidłowości. Większość obiektów zgłaszanych do odbioru wykonywana była zgodnie z projektem architektoniczno-budowlanym. Nieprawidłowości w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych stwierdzono w 6 obiektach. Wszystkie uwagi zgłaszane przez PPIS w trakcie czynności kontrolnych były sukcesywnie usuwane w wyznaczonym terminie.

W roku 2015 r. podobnie jak w latach poprzednich, udzielono wielu konsultacji i informacji w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych, głównie w sprawach dotyczących adaptacji obiektów na działalność usługową związaną z produkcją i obrotem żywnością, a także formami opieki nad małymi dziećmi - przedszkola, zespoły przedszkolne, żłobki, punkty przedszkolne, placówek świadczących usługi medyczne – gabinety specjalistyczne, przychodnie oraz dotyczących zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej. Prowadzone konsultacje stanowią pomoc inwestorom nie tylko w zakresie spełnienia wymogów sanitarno-higienicznych przy planowaniu określonego rodzaju działalności, ale również w zakresie lokalizacji i zgodności inwestycji z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Współpraca inwestorów z Sekcją Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przed podjęciem zadań inwestycyjnych, jak również w trakcie ich realizacji skutkuje brakiem konieczności zgłaszania sprzeciwów w dopuszczeniu do użytkowania przedsięwzięć.

